स्वच्छ भारत
एक कदम स्वच्छता की ओर

દ્વિતીય સત્ર

ચાલો પાકું કરીએ

ધોરણ - ૩

MATHS
E Book xercise book
આસપાસ પર્યાવરણ
ગુજરાતી

વિદ્યાર્થીનું નામ :- ....

શાળાનું નામ :- ....

રોલ નંબર :- ....

ચાલો પાકું કરીએ વિશેષતા

સારસ્વત શિક્ષક મિત્રો,

નમસ્કાર

"ચાલો પાકુ કરીએ" સ્વાધ્યાયપોથી તૈયાર કરવાનો એક માત્ર હેતુ આપણી શાળામાં અભ્યાસ કરતાં બાળકોને ગુણવત્તાસભર શિક્ષણ મેળવવા માટે મદદરૂપ થવાનો છે. એકમના અંતે બાળકોએ મેળવેલા જ્ઞાનનું દ્રઢિકરણ થાય અને વધારે મહાવરો મળી રહે તે માટે "ચાલુ પાકુ કરીએ" સ્વાધ્યાયપોથીમાં ધોરણ - ૩ થી ૫ ના તમામ પાઠયપુસ્તકના એકમોના સમગ્ર વિષયવસ્તુને ખૂબ ઓછા પેજમાં સમાવવાનો પ્રયત્ન કરવામાં આવેલ છે. બજારમાં ઉપલબ્ધ મોંઘાધાટ ખાનગી પ્રકાશનો જે આપણી શાળાના બાળકો ઉપયોગ કરી શકતા નથી તે બાળકોને નહિવત ખર્ચથી કોમ્પ્યુટર પ્રિન્ટઆઉટ લઇ પુસ્તકરૂપે તૈયાર કરી આપી શકશો. ચાલુ પાકુ કરીએ સ્વાધ્યાયપોથી માત્ર વર્ડ / પી .ડી. એફ સ્વરૂપે જ ઉપલબ્ધ છે. આપ શિક્ષક મિત્રો થકી આ સ્વાધ્યાયપોથી જરૂરિયાતમંદ બાળકો અને અન્ય શિક્ષકો સુધી પહોંચે તેવી નમ્ર અપીલ. આ સ્વાધ્યાયપોથી માટે આપના સૂચનો અને પ્રતિભાવો આવકાર્ય છે. સહકારની અપેક્ષા સહ "જય બાળ જય શિક્ષણ"

- એક જ પુસ્તકમાં તમામ વિષયના સ્વાધ્યાયનો સમાવેશ.
- માસવાર અભ્યાસક્રમ મુજબ એકમની ક્રમિકતા.
- અધ્યયન નિષ્પતિ મુજબ વિષય વસ્તુના દ્રઢિકરણ માટે ટૂંકા પ્રશ્નો, વૈકલ્પિક પ્રશ્નો, ખાલી જગ્યા, જોડકાં, ચિત્રવર્ણન, સ્વતંત્ર લેખન, વગેરે જેવા સ્વાધ્યાયનો સમાવેશ.
- NAS & GAS જેવી પરીક્ષા માટે (HOT) વૈકલ્પિક પ્રશ્નોનો સમાવેશ.
- દરેક એકમના શિક્ષણકાર્ય બાદ પાઠયપુસ્તક સિવાય વધારાના સ્વાધ્યાયનો મહાવરો કરાવી શકાય તેમજ બાળકોને ગૃહકાર્યના ભાગરૂપે પણ આપી શકાય.
- એકમ કસોટીની પૂર્વતૈયારીના ભાગરૂપે પણ મહાવરો કરાવી શકાય.

સંકલન અને તૈયાર કરનાર

વનરાજસિંહ એચ. સોલંકી

આચાર્ય, જેસર પ્રા. શાળા, તા- ડેસર, જી- વડોદરા.

અનુક્રમણિકા

ક્રમ	વિષય	એકમ	માસ	પાન નંબર
૧	ગુજરાતી	૭. કીડી અને કબૂતર	નવેમ્બર	૪
૨	પર્યાવરણ	૧૪. આપણો ખોરાક	નવેમ્બર	૬
૩	ગુજરાતી	૮. હું છું ખાખી બાવો	ડિસેમ્બર	૮
૪	ગુજરાતી	૯. કંઇ એકલા ખવાય ?	ડિસેમ્બર	૧૦
૫	ગણિત	૮. વધુ ભારે કોણ?	ડિસેમ્બર	૧૨
૬	ગણિત	૯. કેટલા વખત ?	ડિસેમ્બર	૧૪
૭	પર્યાવરણ	૧૫. માટીની મજા	ડિસેમ્બર	૧૭
૮	પર્યાવરણ	૧૬. મારુ ઘર	ડિસેમ્બર	૧૯
૯	ગુજરાતી	૧૦. જન્મદિનની ઉજવણી	જાન્યુઆરી	૨૧
૧૦	ગુજરાતી	૧૧. ફાગણિયો લહેરાયો	જાન્યુઆરી	૨૩
૧૧	ગણિત	૧૦. ભાત(પેર્ટનની) રમત	જાન્યુઆરી	૨૫
૧૨	ગણિત	૧૧. જગ અને મગ	જાન્યુઆરી	૨૭
૧૩	પર્યાવરણ	૧૭. પત્રનો પ્રવાસ	જાન્યુઆરી	૨૯
૧૪	પર્યાવરણ	૧૮. રમતાં રમતાં	જાન્યુઆરી	૩૧
૧૫	પર્યાવરણ	૧૯. આપણાં સાથી	જાન્યુઆરી	૩૩
૧૬	ગુજરાતી	૧૨. બકરી બહેન	ફેબ્રુઆરી	૩૫
૧૭	ગુજરાતી	૧૩. બતકનું બચ્ચું	ફેબ્રુઆરી	૩૭
૧૮	ગણિત	૧૨. આપણે ભાગ પાડી શકીશું ?	ફેબ્રુઆરી	૩૯
૧૯	ગણિત	૧૩. સ્માર્ટ ચાર્ટ	ફેબ્રુઆરી	૪૧
૨૦	પર્યાવરણ	૨૦. કેટલાં રે કેટલાં	ફેબ્રુઆરી	૪૩
૨૧	પર્યાવરણ	૨૧. પાણી બચાવીએ	ફેબ્રુઆરી	૪૫
૨૨	પર્યાવરણ	૨૨. ડાબું - જમણું	ફેબ્રુઆરી	૪૭
૨૩	ગુજરાતી	૧૪. ઉખાણાં	માર્ચ	૪૯
૨૪	ગણિત	૧૪. રૂપિયા - પૈસા	માર્ચ	૫૧
૨૫	પર્યાવરણ	૨૩. સુંદર કપડાં	માર્ચ	૫૪
૨૬	પર્યાવરણ	૨૪. જીવનનું જાળું	માર્ચ	૫૬
૨૭	પર્યાવરણ	૨૫. આપણો તાલુકો	માર્ચ	૫૮

વિષય - ગુજરાતી ૭. કીડી અને કબૂતર

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- **૧.૩.૧ /૨.૩.૩ / ૩.૩.૬ / ૫.૩.૧ / ૫.૩.૪**

પ્રશ્ન- ૧- પાઠયપુસતક પાન નબંર- ૩૮ પર આપેલ વાર્તાચિત્રને આધારે નીચે આપેલા વાક્યોને અનુરૂપ વાર્તાચિત્રનાં ક્રમનંબર લખો.

(૧) કબૂતરે ચાંચ વડે કિનારેથી પાન સાથે કીડીને બહાર કાઢી. [ ]

(૨) શિકારીએ ઝાડ પર બેઠેલા કબૂતરનો શિકાર કરવા બાણ તાક્યું. [ ]

(૩) કબૂતરે નદીમાં એક કીડીને તણાતી જોઇ. [ ]

(૪) નદીકિનારે ઝાડ પર એક કબૂતર બેઠું હતું. [ ]

(૫) શિકારી નિશાન ચૂકી ગયો અને કબૂતર ઊડી ગયું. [ ]

(૬) કબૂતરે પાણીમાં પાંદડું ફેક્યું. [ ]

(૭) કીડીએ શિકારીના પગે ચટકો ભર્યો. [ ]

(૮) શિકારીએ ઝાડ પર બેઠેલું કબૂતર જોયું. [ ]

પ્રશ્ન- ૨. કૌંસમાં આપેલા શબ્દોમાંથી નીચે આપલા ફકરામાં ખાલીજગ્યામાં યોગ્ય શબ્દ મૂકી ખાલીજગ્યા પૂરો.

(પાંદડું, કીડી, ડૂબવા, નિશાન, શિકાર, ચાંચ, કબૂતર, નદી, શિકારી, પગે, દર, મિત્રો, ઝાડ)

નદીકિનારે ઝાડ પર એક .... રહેતું હતું. એ જ ઝાડ નીચે ....માં એક .... રહેતી હતી. કીડી અને કબૂતર બન્ને .... હતા. એક વખત કીડી ....માં પડી ગઇ અને કીડી નદીના પાણીમાં .... લાગી. કબૂતરે ઝાડ પરથી .... પાણીમાં ફેક્યું. કીડી પાંદડા ઉપર ચડી ગઇ અને કબૂતરે .... વડે પાંદડા સાથે કીડીને બહાર કાઢી. એક દિવસ એક .... નદીકિનારે આવી ચડયો. તેણે .... પર બેઠેલા કબૂતરને જોયું અને તેનો .... કરવા બાણ તાક્યું. કીડી શિકારીને જોઇ ગઇ. તે ઝડપથી શિકારી પાસે પહોંચી અને શિકારીના .... ચટકો ભર્યો. શિકારી .... ચૂકી ગયો અને કબૂતર ઝાડ પરથી ઊડી ગયું.

પ્રશ્ન-૩. તમને મનગમતાં પક્ષીનું ચિત્ર ચોંટાડીને તેના વિશે પાંચ - છ વાક્યો લખો.

[ ]

....

....

....

....

....

....

પ્રશ્ન-૪. નીચે આપલા વાર્તાચિત્રને આધારે ચિત્રને અનુરૂપ વર્ણન કરો.

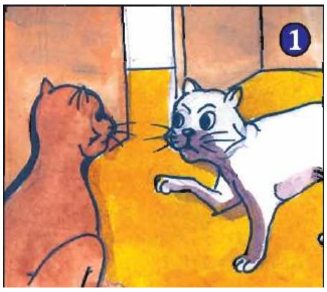

....

....

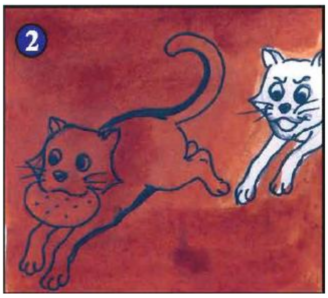

....

....

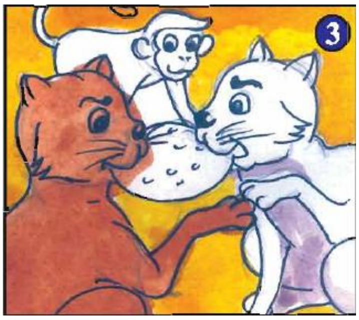

....

....

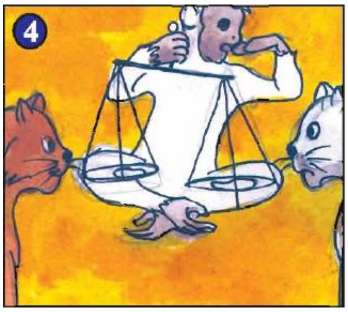

....

....

....

....

....

....

પ્રશ્ન-૫. નીચે આપેલા શબ્દોમાં અક્ષરો આડા અવળા ગોઠવાયેલા છે તે વ્યવસ્થિત ગોઠવીને અર્થપૂર્ણ શબ્દ બનાવો અને તેનો વાક્યમાં પ્રયોગ કરો.

(૧) કાશિરી - ....

(૨) નારોકિ - ....

(૩) બૂતરક - ....

(૪) શાનનિ - ....

(૫) ટાડાઘર - ....

વિષય - પર્યાવરણ   ૧૪. આપણો ખોરાક

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧. ખોરાક અને આરોગ્ય સાથેના સંબધને જાણે. ૨. ખોરાકના પ્રાપ્તિસ્થાનો વિશે જાણે.
૩. પોતાના ઘર / શાળામાં રસોઇ બનાવવામાં પોતાની અને અન્યની ભૂમિકા સમજે.

પ્રશ્ન-૧. નીચેના પ્રશ્નોના સાચા જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) નીચેનામાંથી કયું જોડકું સાચું છે ?...

(અ) મૂળો - મૂળ (બ) ફણસ - ફળ (ક) બટાકા - મૂળ (ડ) પાલખ - પાન

(૨) કોબીજ માટે શું સાચું છે ?.......................................

(અ) પાન (બ) ફૂલ (ક) ફળ (ડ) મૂળ

(૩) કેરી - ફળ, આદુ - પ્રકાંડ, ગાજર - ....

(અ) ફૂલ (બ) ફળ (ક) પ્રકાંડ (ડ) મૂળ

(૪) શરદી અને ઉધરસ માટે દવા તરીકે નીચેનામાંથી શું વપરાય છે ?................................

(અ) આમળાં (બ) મેથી (ક) લવિંગ (ડ) અરડૂસી

(૫) નીચેનામાંથી કઇ વસ્તુ પ્રાણીમાંથી મળે છે ?.........................

(અ) મકાઇ (બ) દહીં (ક) ઇલાયચી (ડ) અજમો

(૬) નીચેનામાંથી કઇ વસ્તુ વનસ્પતિમાંથી મળે છે ?...................................

(અ) બંટી (બ) દૂધ (ક) છાશ (ડ) માંસ

(૭) નીચેનામાંથી ઔષધિય વનસ્પતિ કઇ છે ?.......................................

(અ) જાસૂદ (બ) મોગરો (ક) બારમાસી (ડ) તુલસી

(૮) નીચેનામાંથી કઇ વનસ્પતિ ઔષધિય નથી ?...............................

(અ) અરડૂસી (બ) લીમડો (ક) હળદર (ડ) બાજરી

(૯) નીચેનામાંથી કઇ વનસ્પતિના પાન ખોરાક તરીકે ઉપયોગમાં લેતા નથી ?............................

(અ) મેથી (બ) તાંદળજો (ક) રાઇ (બ) સુવા અને પાલખ

(૧૦) હાથ - પગની મચકોડ થાય ત્યારે શાનો લેપ લગાડવામાં આવે છે ?.......................................

(અ) મેથી અને હળદર (બ) હળદર અને મીઠુ (ક) અજમો અને મીઠુ (ડ) જીરૂ અને અજમો

પ્રશ્ન-૨. તમારા ઘરમાં રસોઇના કામો કોણ કરે છે તે તેની સામે લખો.

શાકભાજી લાવવી		રાંધવા માટે પાણી ભરવું	
રસોઇ બનાવવી		બજારમાંથી કરિયાણું લાવવું	
શાક સાફ કરવું		કચરો વાળવો	
ઘંટીએ અનાજ દળાવવું		જમતા સમયે પાણી ભરવું	
વાસણ સાફ કરવા		અનાજ સાફ કરવું	

પ્રશ્ન-૩. નીચે આપેલી ખોરાકની વસ્તુઓ વનસ્પતિઓમાંથી મળતી અને પ્રાણીઓમાંથી મળતી વસ્તુઓમાં વર્ગીકરણ કરો.

(ટામેટાં, દૂધ, માછલી, હળદર, લીંબું, બટાકાં, ઈંડા, પાલખ, માંસ, કોપરેલ, મધ, સીંગતેલ, ગોળ, ઘી, દહીં, ઘઉં, ખાંડ,)

વનસ્પતિમાંથી મળતી વસ્તુ	
પ્રાણીમાંથી મળતી વસ્તુ	

પ્રશ્ન- ૪. બંધબેસતા જોડકા જોડો.

વિભાગ - અ	ઉત્તર	વિભાગ - બ
(૧) દાંતમાં દુખાવા માટે		(અ) હળદર
(૨) પેટમાં દુખાવા માટે		(બ) મેથી
(૩) શરદી - ઉધરસ માટે		(ક) લવિંગ
(૪) વા અને સાંધાના દુખાવા માટે		(ડ) અજમો
(૫) હાથ પગની મચકોડ માટે		(ઇ) તુલસી અને અરડૂસી

વિભાગ - અ	ઉત્તર	વિભાગ _ બ
(અ) ફૂલ		(૧) મીઠો લીમડો
(બ) ફળ		(૨) બટાકા
(ક) પાન		(૩) ગાજર
(ડ) મૂળ		(૪) આમળાં
		(૫) કચનાર ફૂલ

પ્રશ્ન- ૫. માગ્યા પ્રમાણે જવાબ આપો.

(૧) તમે રસોઇકામમાં કઇ કઇ મદદ કરો છો ?..

....

....

(૨) ઔષધિય વનસ્પતિના નામ લખો...

....

(૩) કયા કયા શાકભાજી જમીનની અંદર થાય છે ?..

....

(૪) કઇ કઇ વનસ્પતિના પાન આપણે ખોરાક તરીકે ઉપયોગમાં લઇએ છીએ ?.................................

....

(૫) કઇ કઇ વનસ્પતિના ફૂલ ખોરાક તરીકે ઉપયોગમાં લઇએ છીએ ?...

વિષય - ગુજરાતી ૨. હું છું ખાખી બાવો

❖ અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ :- ૧.૩.૧/ ૧.૩.૮ / ૨.૩.૨/ ૨.૩.૧૦ / ૪.૩.૧

પ્રશ્ન -૧. નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર એક બે વાકયમાં લખો.

(૧) બચુએ શાનો વેશ લીધો છે ?..

(૨) વૈરાગી કોને કહેવાય?..

....

(૩) બાવાજીને ભિક્ષામાં શું શું નથી જોઇતું ?...

....

(૪) બચુ કેવી રીતે બાવો બન્યો ?..

....

(૫) બા બાવાજી ને શી વિનંતી કરે છે ? શા માટે ?...

....

(૬) માવો એટલે શું ?...

....

(૭) આ કાવ્યમાં ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ માટે વપરાયેલ શબ્દ શોધીને લખો. ....

(૮) આ કાવ્યમાથી 'લોટ' શબ્દનો સમાનાર્થી શબ્દ શોધીને લખો. ....

પ્રશ્ન- ૨. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) બાવાજીએ મૈયા પાસે ભિક્ષામાં શું માગ્યું ?.....................................

(અ) મીઠાઇ - માવો (બ) ખીચડી - આટો (ક) પૈસા - કપડાં (ડ) આપેલા તમામ

(૨) (મૈયા, નૈયા, મા, માતા) આપેલા શબ્દજૂથમાંથી અર્થની દષ્ટિએ કયો શબ્દ જુદો પડે છે ?................

(અ) નૈયા (બ) મા (ક) માતા (ડ) મૈયા

(૩) "આજીજી કરવી" એટલે ....

(અ) દયા કરવી (બ) વિનંતી કરવી (ક) માફી માગવી (ડ) લાગણી બતાવવી

(૪) આ કાવ્યમાં 'માતા' માટે કયો શબ્દ વપરાયો છે ?...................................

(અ) મા (બ) જનની (ક) બા (ડ) મૈયા

(૫) ભભૂત, કપડું, નિરંજન, રસોઇ, વૈરાગી - અહીં આપેલા શબ્દો પૈકી શબ્દકોશના ક્રમમાં સૌથી અંતિમ શબ્દ કયો આવશે ?.......................................

(અ) વૈરાગી (બ) નિરંજન (ક) ભભૂત (ડ) કપડું

(૬) શબ્દકોશના ક્રમ માટે નીચેના પૈકી કઇ શબ્દહરોળ સાચી છે? ....

(અ) ભિક્ષા, સરપાવ, આજીજી, મીઠાઇ (બ) આજીજી, ભિક્ષા, મીઠાઇ, સરપાવ

(ક) સરપાવ, ભિક્ષા, આજીજી, મીઠાઇ (ડ) ભિક્ષા, મીઠાઇ, સરપાવ, આજીજી

પ્રશ્ન- ૩. નીચેની કાવ્યપંક્તિ પૂર્ણ કરો.

(૧) ભિક્ષા ....
....
....
....માવો

(૨) “ અચ્છા...
....
....
....હું આવો !”

(૩) બા ....
....
....
....બિવડાવો

(૪) વૈરાગીને ....
....
....
....સરપાવો.

પ્રશ્ન- ૪. નીચે આપેલી કાવ્યપંક્તિઓને કાવ્યના યોગ્ય ક્રમમાં ગોઠવો.

(૧) વૈરાગીને ભોજન સાદું	(૧) ....
(૨) વેશ હટાવી, થઈને ડાહ્યો,	(૨) ....
(૩) ભિક્ષા માટે આવ્યો, મૈયા	(૩) ....
(૪) જટા બનાવી, ભભૂત લગાવી	(૪) ....
(૫) મનમોજીલા બની હમારે	(૫) ....

પ્રશ્ન- ૫. સૂચના મુજબ કરો.

(અ) નીચે આપેલા શબ્દો ને શબ્દકોશના ક્રમમાં ગોઠવો.

(૧) ભભૂત, જટા, રસોઇ, આટો

૧......................... ૨............................ ૩............................... ૪............................

(૨) ગિરધર, મૈયા, ભોજન, ચીપિયો

૧......................... ૨............................ ૩............................... ૪..........................

(બ) નીચેના શબ્દોના સમાર્નાથી અર્થ આપી વાકયમાં પ્રયોગ કરો.

(૧) મૈયા - .... વાકય - ....

(૨) આજીજી - .... વાકય - ....

(૩) ક્ષણ - .... વાકય - ....

(૪) ભભૂત - .... વાકય - ....

(૫) સરપાવ - .... વાકય - ....

(ક) નીચે આપેલા શબ્દના અક્ષરો પરથી બીજા શબ્દો બનાવો.

અમરાવતી - ૧ ....૨ ....૩ .... ૪ ....

ગાંધીનગર - ૧ ....૨ ....૩ ....૪ ....

વિષય - ગુજરાતી ૯. કંઇ એકલા ખવાય ?

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧.૩.૧./ ૩.૩.૧/ ૪.૩.૧/ ૪.૩.૬

પ્રશ્ન- ૧. નીચે આપેલો ફકરો વાંચી તેની નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

ગામમાં એક ડોશી. એમને એક દીકરો. એક દિવસ દીકરો ઘેટાં- બકરાં ચારવા જંગલમાં ગયો. આકાશમાં કાળાં વાદળો ઘેરાયાં. જોરથી પવન ફૂંકાવા લાગ્યો. આ જોઇ ડોશીએ જંગલ તરફ ડોટ મૂકી. ડોશીએ દીકરાને બૂમ પાડતાં કહ્યું, મોટું વાવાઝોડું આવી રહ્યું છે, ઘેટાં- બકરાંને લઇને ઘેર આવ.

ઝાડીમાં બેઠેલો વાઘ ડોશીનો અવાજ સાંભળી ચમક્યો. વાઘ વિચારવા લાગ્યો : વાવાઝોડું વળી શી બલા છે ? જંગલમાં ચઢિયાતાં ખૂંખાર અને બળવાન જાનવરો તો છે, પરંતુ જરૂર આ કોઇ ખતરનાક બલા હશે. આમ વિચારીને વાઘ મનોમન ડરી ગયો. વાવાઝોડાના મારથી બચવા ચૂપચાપ ઝાડીમાંથી નીકળી ઘેટાં - બકરાંમાં ભળી ગયો. ત્યાં વાઘના ભયથી ઘેટાં - બકરાંમાં નાસભાગ મચી ગઇ.

(૧) ડોશીએ જંગલ તરફ દોટ શા માટે મૂકી ?..

....

(૨) ડોશીનો અવાજ કોણ સાંભળી ગયું ?..

(અ) દીકરો (બ) વાઘ (ક) ઘેટાં - બકરાં (ડ) સિંહ

(૩) વાવાઝોડાના મારથી બચવા વાઘે શું કર્યું ?..

....

(૪) 'વાયુ' શબ્દનો સમાનાર્થી શબ્દ ફકરામાંથી શોધીને લખો. ....

(૫) વાવાઝોડું કોને કહેવાય ?..

પ્રશ્ન- ૨. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) ઘુમ્મટવાળા ઘાસના ઝૂપડાંને શું કહેવાય ?..................................

(અ) છાપરું (બ) મઢુલી (ક) કૂબો (ડ) ભૂંગો

(૨) " પેટ ચોળીને શૂળ ઊભું કરવું" એટલે ....

(અ) પેટમાં દુખાવો ઉપડવો (બ) જાતે કરીને મુશ્કેલી ઊભી કરવી

(ક) બીજાને કારણે મુશ્કેલી આવવી (ડ) પેટ ચોળવું

(૩) 'સીમાડો' શબ્દનો અર્થ શું છે ?...

(અ) પાદર (બ) ભાગોળ (ક) ગામનો છેડો (ડ) આપેલા તમામ

(૪) મરઘીનાં બચ્ચાને શું કહેવાય ? ....

(અ) પીલું (બ) મરઘું (ક) ગાડરું (ડ) મીંદડું

(૫) (દિન, દહાડો, દીન, દિવસ) શબ્દજૂથ પૈકી કયો શબ્દ અર્થની દૃષ્ટિએ જુદો પડે છે ?................

(અ) દિન (બ) દહાડો (ક) દીન (ડ) દિવસ

(૬) મરઘીબાઇએ સૂંઢલ કરવા માટે નીચેનામાંથી કોને પૂછયું નહોતું ?..............................

(અ) લાલિયો કૂતરો (બ) ઈસ્માઇલ (ક) ગલબો શિયાળ (ડ) ડાહ્યો ડુક્કર

પ્રશ્ન-૩. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(૧) સૂંઢલ એટલે શું ?..

(૨) ગલબો શિયાળ આખો દિવસ શું કરતો હતો ?...

....

(૩) "પણ મરઘીનો ઉમળકો ભારે" - અહીં 'ઉમળકો' શબ્દનો સમાનાર્થી અર્થ લખો. ....

(૪) મરઘીએ મકાઇ ક્યાં વાવી ?...

....

(૫) "એમને ખાતરી થઇ કે મહેનત કરી એટલે જ મરઘીબાઇનું કુટુંબ સુખી થયું"

ઉપરના વાક્યમાંથી 'દુ:ખી' શબ્દનો વિરોધી શબ્દ શોધીને લખો. ....

ઉપરના વાક્યમાંથી 'પરિશ્રમ' શબ્દનો સમાનાર્થી શબ્દ શોધીને લખો. ....

(૬) મરઘીએ શા માટે બધાંને મકાઇ આપી ? ....

....

પ્રશ્ન- ૪. સૂચના મુજબ કરો.

(અ) ખૂટતો અક્ષર મૂકી અર્થપૂર્ણ શબ્દ બનાવો.

(૧) શાક.......જી (૨) મ......ઈ (૩) ખે.....ર (૪) મ.....ઘી (૫) દ......ડો

(૬) સૂ......ડું (૭) મ......સૂબો (૮) મહે......ત (૯) સી.......ડો (૧૦) ખુશા......ત

(બ) નીચેના શબ્દોને શબ્દકોશના ક્રમમાં ગોઠવો.

(૧) ફૂલ, તળાવ, કબૂતર, કમળ

૧......................... ૨............................ ૩.............................. ૪............................

(૨) ખેતર, મકાઇ, વીજળી, ખેડૂત

૧......................... ૨............................ ૩.............................. ૪..........................

(ક) નીચેના વાક્યોમાં યોગ્ય વિરામચિહ્નો મૂકી વાક્યો ફરીથી લખો.

(૧) પેટ ચોળીને શૂળ શા માટે ઊભું કરો છો ....

(૨) મરઘી તો નિરાશ ના થઇ ....

(૩) વાહ મરઘીબાઇ વાહ ....

(૪) પારકાની આશા શી રાખવી ....

(ડ) નીચે આપેલા શબ્દોના વિરોધી અર્થ આપી વાક્યમાં પ્રયોગ કરો.

(૧) મહેનતુ × .... વાક્ય - ....

(૨) ડાહ્યો × .... વાક્ય - ....

(૩) ભારે × .... વાક્ય - ....

વિષય - ગણિત   ૮. વધુ ભારે કોણ ?

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧. વજનના નાના મોટા એકમો આધારિત હલકા અને ભારેની તુલના કરે છે.
૨. સાદા વજનકાંટાની મદદ વડે ગ્રામ અને કિલોગ્રામ જેવા પ્રમાણભૂત એકમોનો ઉપયોગ કરી વસ્તુઓનું વજન કરે છે.
૩. વ્યવહારુ પરિસ્થિતિમાં ગ્રામ અને કિલોગ્રામને લગતા સરવાળા અને બાદબાકી કરે છે.

પ્રશ્ન- ૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) નીચે પૈકી વજનનો એકમ કયો છે ?..

(અ) લિટર (બ) મિનિટ (ક) મીટર (ડ) ગ્રામ

(૨) નીચે પૈકી કઇ વસ્તનું વજન ૧ કિલોગ્રામથી વધારે છે ?...............................

(અ) ઈંટ (બ) કંપાસ (ક) ક્રિકેટનો દડો (ડ) કાચનો ગ્લાસ

(૩) નીચે પૈકી કઇ વસ્તુ તમે મોટેભાગે ગ્રામમાં ખરીદો છો ?..............................

(અ) ઘઉં (બ) આદુ (ક) તેલનો ડબ્બો (ડ) ખાંડ

(૪) ૨૦૦ ગ્રામ + ... ગ્રામ = ૫૦૦ ગ્રામ

(અ) ૩૦૦ (બ) ૧૦૦ (ક) ૨૦૦ (ડ) ૫૦૦

(૫) ૧ કિલોગ્રામ = ... ગ્રામ

(અ) ૧૦૦ (બ) ૧૦૦૦ (ક) ૫૦૦ (ડ) ૧

પ્રશ્ન- ૨. વજનનું અનુમાન કરીને જોડકાં જોડો.

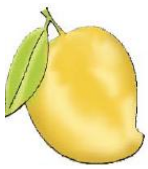

buffalo

cabbage

૫૦૦ ગ્રામ
૫૦ ગ્રામ
૨૫ કિલોગ્રામ
૫ કિલોગ્રામ
૨૫૦ ગ્રામ
૬૦ કિલોગ્રામ
૫૦૦ કિલોગ્રામ
૧૦ કિલોગ્રામ

પ્રશ્ન- ૩. નીચે આપેલી વસ્તુઓનું વજન કયા એકમમાં કરશો ? (ગ્રામ / કિલોગ્રામ)

....

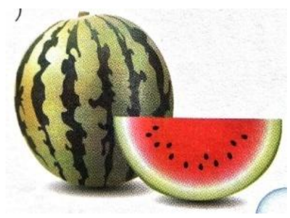

....

પ્રશ્ન- ૪. નીચે આપેલી વસ્તુઓની જોડીમાંથી હલકી વસ્તુની નીચે હલકું અને ભારે વસ્તુની નીચે ભારે લખો.

(૧) ટેનિસ દડો અને પ્લાસ્ટિકનો દડો (૨) મગફળી અને ચણા

(૩) મમરા અને ચોખા (૪) ગણિત ગમ્મત પાઠ્યપુસ્તક અને ગુજરાતી પાઠ્યપુસ્તક

(૫) પેંડાનું ખાલી બોક્સ અને કંપાસબોક્સ (૬) લોખંડનું તગારુ અને પ્લાસ્ટિકનું ટબ

(૭) ટોપી અને હેલ્મેટ (૮) હાથી અને ભેંસ

પ્રશ્ન- ૫. ખાલી સ્થાન પૂર્ણ કરો.

(૧) ૧૦૦ ગ્રામ + ...ગ્રામ + ૨૦૦ ગ્રામ = ૫૦૦ ગ્રામ

(૨) ૫૦ કિગ્રા + ૨૫ કિગ્રા + ... કિગ્રા = ૧૦૦ કિગ્રા

(૩) .... ગ્રામ + ૫૦૦ ગ્રામ + ૨૦૦ ગ્રામ = ૧ કિલોગ્રામ

(૪) ૪૦૦ ગ્રામ + ... ગ્રામ = ૭૫૦ ગ્રામ

(૫) ૨૫૦ ગ્રામ + ૨૫૦ ગ્રામ = ... ગ્રામ

વિષય - ગણિત ૯. કેટલા વખત ?

❖ **અધ્યયન નિષ્પતિઓ :-** ૧. રોજીંદા જીવનની પરિસ્થિતિમાં ૨, ૩, ૪, ૫ અને ૧૦ ના ઘડિયા બનાવે છે અને ઉપયોગ કરે છે. ૨. બે અંકના એક સાથે અને બે અંકના બે અંક સાથે ગુણાકાર કરી શકે.

પ્રશ્ન-૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) 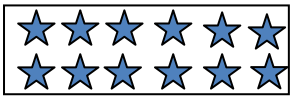 = ...

(અ) ૨ × ૨ = ૪ (બ) ૨ × ૫ = ૧૦ (ક) ૨ × ૬ = ૧૨ (ડ) ૨ × ૩ = ૬

(૨) ૪ + ૪ + ૪ + ૪ = ...

(અ) ૪ × ૪ = ૧૬ (બ) ૪ × ૫ = ૨૦ (ક) ૪ × ૩ = ૧૨ (ડ) ૩ × ૫ = ૧૫

(૩) ૬ + ૬ + ૬ + ૬ + ૬ + ૬ + ૬ = ...

(અ) ૬ × ૬ = ૩૬ (બ) ૬ × ૭ = ૪૨ (ક) ૬ × ૩ = ૧૮ (ડ) ૬ × ૫ = ૩૦

(૪) ત્રણ રીક્ષાના પૈડા કેટલા થાય ?.....................................

(અ) ૧૨ (બ) ૯ (ક) ૧૫ (ડ) ૩

(૫) ૬ ગાયના પગ કેટલા થાય ? ....

(અ) ૧૦ (બ) ૧૨ (ક) ૨૦ (ડ) ૨૪

(૬) અહીં આપેલા ઑક્ટોપસના પગ કેટલા ?

(અ) ૪૦ (બ) ૪૫ (ક) ૩૦ (ડ) ૩૫

(૭) એક બૉક્સમાં ૮ કેરી છે તો એવા ૪ બૉક્સની થઇને કુલ કેટલી કેરી થાય ?..................

(અ) ૧૬ (બ) ૮ (ક) ૩૨ (ડ) ૪૦

પ્રશ્ન-૨. ઘડિયાને આધારે ખાલી સ્થાનની પૂર્તિ કરો.

×	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦
૨	૪			૧૦					
૫					૩૦				
૭			૨૮						
૪								૩૬	
૬						૪૨			
૮							૬૪		
૧૦			૪૦						
૩		૯							
૯				૪૫					૯૦

પ્રશ્ન-૩. નીચે કોષ્ટકમાં શાળાની રામહાટનું ભાવપત્રક આપેલું છે. તેના પરથી નીચેનાં પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.

વસ્તુ	પેન્સિલ	રબ્બર	સંચો	મીણિયા કલર બોક્સ	પેન્સિલ કલર બોક્સ	નોટબુક (૧૦૦ પઈજ)	માપપટ્ટી નાની
કિંમત	૪ રૂપિયા	૨ રૂપિયા	૩ રૂપિયા	૮ રૂપિયા	૧૦ રૂપિયા	૧૦ રૂપિયા	૫ રૂપિયા

(૧) નવ પેન્સિલનાં કેટલાં રૂપિયા થાય ?..........

(૨) પાંચ નોટબુકનાં કેટલાં રૂપિયા થાય ?..........

(૩) ચાર રબ્બરનાં કેટલાં રૂપિયા થાય ?..........

(૪) છ મીણિયા કલર બોક્સનાં કેટલા રૂપિયા થાય ?..........

(૫) આંઠ સંચાના કેટલા રૂપિયા થાય ?..........

(૬) ત્રણ પેન્સિલ કલર બોક્સના કેટલાં રૂપિયા થાય ?..........

(૭) સાત માપપટ્ટીના કેટલા રૂપિયા થાય ?..........

પ્રશ્ન-૪. ઉદાહરણ મુજબ નીચેના ગુણાકાર કરો.

ઉદાહરણ- ૨૫ × ૩

	૨૦	૫	૬૦ + ૧૫ ૭૫
૩	૨૦ ×૩ = ૬૦	૫ ×૩ = ૧૫	

(૧) ૩૨ × ૪

(૨) ૨૬ × ૨

(૩) ૨૨ × ૫

(૪) ૪૩ × ૩

(૫) ૩૦ × ૪

(૬) ૩૫ × ૭

(૭) ૪૨ × ૬

(૮) ૨૪ × ૯

ઉદાહરણ- ૨૪ × ૧૨

	૨૦	૪	૨૦૦ + ૧૫ + ૪૦ + ૮ ૨૬૩
૧૦	૨૦ ×૧૦ = ૨૦૦	૪ ×૧૦ = ૧૫	
૨	૨૦ ×૨ = ૪૦	૪ ×૨ = ૮	

(૧) ૪૧ × ૧૫

(૨) ૩૩ × ૧૪

(૩) ૨૧ × ૧૩	(૪) ૩૪ × ૧૨	(૫) ૨૨ × ૧૮
(૬) ૪૫ × ૧૫	(૭) ૨૭ × ૧૬	(૮) ૩૫ × ૨૦

પ્રશ્ન-૫. ખાલી સ્થાનની પૂર્તિ કરો.

(૧) ૬ + ૬ + ૬ + ૬ + ૬ + ૬ = ... × ૬ = ...

(૨) ૮ + ૮ + ૮ + ૮ + ૮ = ૫ × .... = ...

(૩) ૩ + ૩ + ૩ + ૩ + ૩ + ૩ + ૩ + ૩ + ૩ = ... ×.......... = ૨૭

(૪) ૫ + ૫ + ૫ + ૫ + ૫ + ૫ = ૫ ×.......... = ૩૦

(૫) ૪ × ૭ એટલે ...... + ... + ... + ... + = ...

(૬) ૨ × ૬ એટલે ...... + ... + = ...

પ્રશ્ન-૬. નીચેના દાખલાં ગણો.

(૧) મીતરાજે ચાર કોડી પતંગ ખરીદી તો તેણે કુલ કેટલી પતંગ ખરીદી હશે ? (૧ કોડી =૨૦ નંગ)	(૨) ગ્રીન ફ્રુટસ્ટોલ વાળાએ એક દિવસમાં ૧૫ ડઝન સફરજન વેચ્યાં તો તેણે કુલ કેટલા સફરજન વેચ્યાં હશે ?
(૩) ધોરણ -૩ ગુજરાતી પાઠયપુસ્તકનાં કુલ ૮૪ પાનાં છે તો આવા ૫ પસ્તકનાં કુલ કેટલા પાનાં થાય ?	(૩) એક પેન્સિલ બોક્સમાં ૧૦ પેન્સિલ હોય તો આવાં ૨૬ બોક્સની થઈને કુલ કેટલી પેન્સિલ થાય ?

વિષય – પર્યાવરણ ૧૫. માટીની મજા

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧. ઘરવપરાશમાં માટીના વાસણોની ઉપયોગિતા સમજે અને તેની બનાવટ વિશે જાણે.

પ્રશ્ન-૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) માટીનો ઘડો બનાવવાં નીચેના પૈકી કોની જરૂર નથી ?..........................

(અ) ચાકડો (બ) ધાતુ (ક) માટી (ડ) કુંભાર

(૨) નીચે પૈકી કયું વાસણ માટીમાંથી બની શકે નહી ?....................................

(અ) વાટકી (બ) કલેડું (ક) કટોરો (ડ) ચમચી

(૩) કુંભારને માટીના વાસણ બનાવવા કયા સાધનની જરૂર છે ?.................................

(અ) ચાકડો (બ) લાકડા (ક) પાણી (ડ) આપેલા તમામ

(૪) કડિયો - લેલું, સુથાર - રંધો, લુહાર - એરણ, કુંભાર - ....

(અ) સંચો (બ) ચાકડો (ક) દાતરડું (ડ) કરવત

(૫) માટીના ઘડામાં આખી રાત પાણી ભરી રાખો તો શું થાય ?............................

(અ) ઠંડુ (બ) ગરમ (ક) બરફ (ડ) ત્રણેયમાંથી એકેય નહી

(૬) કુંભાર માટે શું સાચું નથી ?.............................

(અ) માટીમાં પાણી ઉમેરી ગુંદો બનાવે છે. (બ) ગુંદેલી માટીને ચાકડા પર ચઢાવે છે.

(ક) માટીમાં રેતી ઉમેરે છે. (ડ) તૈયાર કરેલા વાસણને ભઠ્ઠામાં પકવે છે.

પ્રશ્ન-૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) તમારા ઘરે માટીમાંથી બનાવેલા કયા કયા વાસણો છે ?..

....

(૨) કુંભાર ને ઘડો બનાવવા કઇ કઇ ચીજવસ્તુઓની જરૂર પડે ?..

....

(૩) માટીમાંથી કયા કયા વાસણો બને છે ?...

....

(૪) પહેલાં ઘડા ન હતા, ત્યારે પાણી ભરવા સૌ શું કરતા હશે ?..

....

....

(૫) કાગડાએ ઘડો બનાવવા કોની કોની મદદ લીધી ?...

....

પ્રશ્ન-૩. નીચે આપેલા માટીના વાસણોના ઉપયોગો લખો.

(૧) માટલું - ....

(૨) કોડિયું - ....

(૩) હાંડલી - ....

(૪) કલેડું - ....

(૫) કૂંજો - ....

(૬) કુલડી - ....

(૭) કૂંડા - ....

પ્રશ્ન-૪. કુંભારની માટીના વાસણો બનાવવાની રીતને યોગ્ય ક્રમમાં ગોઠવો.

(૧) ગુંદેલી માટીને ચાકડા પર ચઢાવે છે. ☐

(૨) માટીમાં પાણી ઉમેરી ગુંદો બનાવે છે. ☐

(૩) તૈયાર કરેલા વાસણને ભઠ્ઠામાં પકવે છે. ☐

(૪) ચાકડો ગોળ ગોળ ફેરવે છે. ☐

(૫) ચાકડા પર ફરતા માટીના ગુંદાને આકાર આપે છે. ☐

પ્રશ્ન-૫. (અ) નીચે આપેલા કારીગરો માટે કૌંસમાંથી યોગ્ય ઓજારો પસંદ કરી તેની સામે લખો.

(એરણ, કરવત, સોય - દોરો, મીટરપટ્ટી, સંચો, લેલું, રંધો, ચાકડો, કાતર, ઘણ, હથોડી,)

(૧) કુંભાર - .... (૨) લુહાર - ....

(૩) સુથાર - .... (૪) મોચી - ....

(૫) દરજી - .... (૬) કડિયો - ....

પ્રશ્ન-૫. (બ) બીજાથી અલગ હોય તેની ફરતે ◯ કરો.

(૧) ચાકડો, કાતર, માટી, પાણી, લાકડાં

(૨) લુહાર, સુથાર, કડિયો, ડ્રાઇવર, મોચી

(૩) કટોરો, બરણી, ઘડો, કોડિયું, હાંડલી

(૪) જગ, થાળી, કલેડું, ચમચી, ગ્લાસ

પ્રશ્ન- ૬. જોડકા જોડો.

વિભાગ - અ	ઉત્તર	વિભાગ _ બ
(૧) લુહાર	૧.	(અ) કપડા સીવે છે.
(૨) મોચી	૨.	(બ) બૂટ- ચંપલ બનાવે છે.
(૩) દરજી	૩.	(ક) ઘરની દિવાલ ચણે છે.
(૪) સુથાર	૪.	(ડ) ખેતી કરે છે.
(૫) કુંભાર	૫.	(ઇ) લોખંડના ઓજાર બનાવે છે.
(૬) કડિયો	૬.	(ઉ) લાકડાનાં બારી- બારણાં બનાવે છે.
		(ઊ) માટીના વાસણો બનાવે છે.

વિષય – પર્યાવરણ ૪. મારુ ઘર

❖અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧. પોતના ઘર / શાળા આસપાસના જુદાં- જુદાં પ્રકારનાં ઘરની ઉપયોગિતા અને વિવિધતાં વિશે જાણે અને સમજે.
૨. ઘર બનાવવાની વિવિધ સામગ્રીઓ જાણે અને ઓળખે.

પ્રશ્ન-૧. ઘરના વિવિધ ચિત્રો જોઇ યોગ્ય રીતે જોડો.

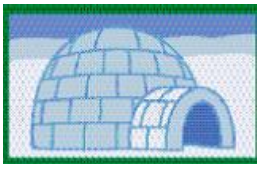

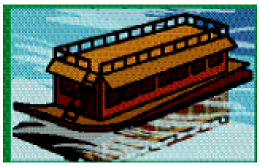

૧. ઇગ્લુ

૨. ઝૂંપડી

૩. ઘર જેવી બોટ

૪. ભૂંગો

૫. તંબૂ

૬. બહુમાળી મકાન

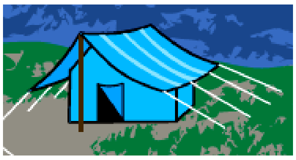

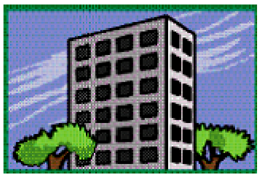

પ્રશ્ન-૨. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) કયા પ્રદેશમાં ઘર મજબૂત વાંસના થાંભલા પર બાંધવામાં આવે છે ?................................

(અ) શ્રી નગર (બ) આસામ (ક) રાજસ્થાન (ડ) પર્વતીય પ્રદેશ

(૨) કયા વિસ્તારના ઘરની દીવાલો ખૂબ જ જાડી હોય છે ?................................

(અ) રાજસ્થાન (બ) દરિયાઇ પ્રદેશ (ક) પર્વતીય પ્રદેશ (ડ) આસામ

(૩) પર્વતીય પ્રદેશમાં ઘરો શાનાં બનેલાં હોય છે ?...

(અ) માટી અને ઘાસ (બ) પથ્થરો અથવા લાકડાં (ક) વાંસ (ડ) સિમેન્ટ અને ક્રોંકીટ

(૪) બહુમાળી મકાનોમાં ઉપર ચડવા માટે શાની વ્યવસ્થા હોય છે ?............................

(અ) લાકડાની સીડી (બ) દાદર (ક) લીફ્ટ (દ) 'બ' અને 'ક' બન્ને

(૫) રણપ્રદેશમાં કયા પ્રકારનાં ઘર જોવા મળે છે ?......................................

(અ) ભૂંગા (બ) ઝૂંપડી (ક) બહુમાળી મકાનો (ડ) માટીના નળિયાવાળા મકાનો

(૬) શ્રી નગરમાં ડાલ સરોવરમાં નૌકાવિહાર માટે બનાવેલા ઘરને શું કહેવાય ?...................................

(અ) વાંસના ઘર (બ) ભૂંગો (ક) શિકારા (ડ) તંબૂ

(૭) વડોદરાની વિદ્યામંદિર સ્કૂલમાંથી એન.સી.સીના કેમ્પનું આયોજન હિમાચલ પ્રદેશનાં પર્વતીય પ્રદેશમાં થયું. ત્યાં તાત્કાલિક રહેવા માટે કયા પ્રકારનાં ઘર બનાવવામાં આવ્યા હશે ? ....

(અ) ઝૂંપડી (બ) તંબૂ (ક) ઇગ્લુ (ડ) ભૂંગા

(૮) નીચેનામાંથી શું સાચું છે ? ....

(અ) રાજસ્થાન - ઇગ્લુ (બ) રણપ્રદેશ - ઝૂંપડી (ક) વડોદરા - બહુમાળી મકાનો (ડ) શ્રી નગર - ભૂંગો

(૯) બહુમાળી મકાનો બાંધવા માટે નીચેનામાંથી કઇ વસ્તુ વપરાતી નથી ?..............................

(અ) લોખંડ (બ) વાંસ (ક) લોખંડ (ડ) સિમેન્ટ

(૧૦) નીચેનામાંથી કઇ જોડી સાચી નથી ?..............................

(અ) ઝૂંપડી - ઘાસ (બ) બહુમાળી મકાન - સિમેન્ટ (ક) ભૂંગો - ઈંટ (ડ) તંબૂ - કાપડ

પ્રશ્ન-૩. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) પાકાં બહુમાળી મકાનો બનાવવા માટે કઇ કઇ સામગ્રી વપરાય છે ?..

....

(૨) ઇગ્લુ કોને કહેવાય ?...

(૩) રણપ્રદેશમાં કેવા ઘર બનાવવામાં આવે છે ? કઇ કઇ સામગ્રી વપરાય છે ?..................................

....

....

(૪) આસામ જેવા વધારે વરસાદ પડતા વિસ્તારોમાં કેવા ઘર બનાવવામાં આવે છે ? શા માટે ?.............

....

....

....

(૫) રણપ્રદેશમાં માટીના અને જાડી દિવાલવાળા ઘર કેમ બનાવવામાં આવે છે ?.................................

....

પ્રશ્ન-૪. બંધબેસતાં જોડકા જોડો

વિભાગ - અ	ઉત્તર	વિભાગ - બ
(૧) ઘર જેવી હોડી	૧.	(અ) આસામ
(૨) બરફમાંથી બનાવેલું ઘર	૨.	(બ) કાહવા
(૩) વાંસના થાંભલા પર બનાવેલ લાકડાંના ઘર	૩.	(ક) શિકારા
(૪) માટીની લીપણ વાળી જાડી દિવાલ વાળા ઘર	૪.	(ડ) ઈગ્લુ
(૫) કાશ્મીરનું પીણું	૫.	(ઇ) રણપ્રદેશ

પ્રશ્ન-૫. નીચેના વિધાનો સાચાં બને તે રીતે ખોટાં શબ્દ છેકી નાખો.

(૧) રાજકોટ શહેરમાં કાચા માટીવાળા / પાકાં બહુમાળી મકાનો જોવા મળે છે.

(૨) ઝૂંપડી બનાવવા માટે સિમેન્ટ / ઘાસની જરૂર પડતી નથી.

(૩) ડાલ સરોવર જમ્મુ-કશ્મીર/ ગુજરાત રાજ્યમાં આવેલું છે.

(૪) અસામ / રાજસ્થાનમાં મકાનો મેદાનમાં દસ થી બાર ફુટ ઊંચા વાંસ પર બનાવવામાં આવે છે.

(૫) નાવડીમાં બનાવેલા ઘરને શિકારા / તંબુ કહે છે.

વિષય - ગુજરાતી ૧૦. જન્મદિવસની ઉજવણી

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧.૩.૧ / ૧.૩.૬ / ૨.૩.૯ / ૪.૩.૨

પ્રશ્ન-૧. નીચેનો ફકરો વાંચી પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

હું રોજ કરતા વહેલી તૈયાર થઇ ગઇ. રોઝી અને મૈત્રીએ જણાવ્યું, તો એ પણ રાજી-રાજી થઇ ગયાં. વાતો કરતાં કરતાં અમે નિશાળે પહોંચ્યા, ઓમ અને આઝાદ પણ અમારી સાથે આવ્યા. અમે વર્ગશિક્ષક પાસેથી વર્ગસુશોભન માટે તોરણ, ફુગ્ગા, ધજાપતાકા લઇ વર્ગ શણગાર્યો. ઓમ અને મૈત્રીએ રંગીન ચૉક વડે કાળા પાટિયા પર "મેઘાને જન્મદિનના ખૂબ ખૂબ અભિનંદન" લખ્યું, ફરતે સરસ મજાની ડિઝાઇન દોરી.

(૧) જન્મદિવસ કોનો હતો ?..

(અ) રોઝી (બ) મૈત્રી (ક) આઝાદ (ડ) મેઘા

(૨) મેઘાના મિત્રોના નામ જણાવો..

(૩) વર્ગખંડ કોણે શણગાર્યો ? કેવી રીતે ?..

....

....

(૪) વર્ગખંડ શણગારવાની સામગ્રી કોની પાસેથી મેળવી ?..

....

(૫) કાળા પાટિયા પર શું લખ્યું હતું ?..

....

(૬) કાળા પાટિયા પર કોણે લખ્યું હતું ?..

(અ) ઓમ અને મૈત્રી (બ) આઝાદ અને રોઝી (ક) વર્ગશિક્ષક (ડ) મેઘા

(૭) 'મોડી' શબ્દનો વિરોધી શબ્દ ફકરામાંથી શોધીને લખો. ....

પ્રશ્ન-૨. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) ગુરૂજીએ મેઘાને ભેટમાં શું આપ્યું ?..

(અ) બેગ (બ) પુસ્તક (ક) કંપાસબૉક્સ (ડ) પેન

(૨) જન્મદિનની ઉજવણી એકમમાં મેઘા કોને પત્ર લખે છે ?...

(અ) ઓમ (બ) રુદ્ર (ક) આઝાદ (ડ) મૈત્રી

(૩) નીચેનામાંથી કયો શબ્દ 'રૂડું' શબ્દનો સમાનાર્થી શબ્દ નથી ?.......................................

(અ) સુંદર (બ) રૂપાળું (ક) કદરૂપુ (ડ) સારું

(૪) મેઘાએ જન્મદિવસ ક્યાં ઉજવ્યો ?..

(અ) હોટલ (બ) ઘેર (ક) શાળા (ડ) હોસ્ટેલ

(૫) નીચેનામાંથી કઇ શબ્દજોડી સાચી છે ?...............................

(અ) ટોપી - કેવું (બ) તોરણ - કેવું (ક) પુસ્તક - કેવી (ડ) ફુગ્ગો - કેવાં

(૬) 'આશિષ' શબ્દનો વિરોધી શબ્દ કયો છે ?..........................

(અ) આર્શીવાદ (બ) વચન (ક) વંદન (ડ) શાપ

(૭) (પ્રણામ, વંદન, આશિષ, નમન) શબ્દજૂથમાંથી કયો શબ્દ અર્થની દ્દષ્ટિએ જુદો પડે છે?..............

(અ) આશિષ (બ) વંદન (ક) નમન (ડ) પ્રણામ

પ્રશ્ન-૩. નીચેના નોટીસ બોર્ડને વાંચી પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

૨૬ મી જાન્યુઆરી

૭૧ મો પ્રજાસત્તાકદિન

જેસર પ્રા.શાળા પરિવાર આપ સૌનું હાર્દિક સ્વાગત કરે છે.

(૧) શાળામાં કયા તહેવારની ઉજવણી થઇ રહી છે ?...

....

....

(૨) ૨૬ મી જાન્યુઆરી નો તહેવાર બીજા કયા નામથી ઓળખાય છે ?..

....

(૩) ચાલુ વર્ષે કેટલામો પ્રજાસત્તાકદિન ઉજવાય છે ?

....

(૪) નોટીસબોર્ડ પર શાનું ચિત્ર દોરેલું છે ?...

પ્રશ્ન-૪. નીચેની સુચનાઓ વાંચો અને તે પ્રમાણે યોગ્ય વર્તન હોય તેની સામે 'હા' લખવું અને અયોગ્ય વર્તન હોય તેની સામે 'ના' લખવું.

સૂચના	વર્તન	હા કે ના
"રસ્તાની ડાબી બાજુએ ચાલો."	પરેશ રસ્તાની જમણી બાજએ ચાલે છે.	
"મોબાઇલનો ઉપયોગ કરવો નહી."	અવિનાશ મોબાઇલની સ્વીચ બંધ કરી દે છે.	
"વાહન ધીમે હાંકો"	કુલદીપ પુરઝડપે મોટરકાર હાંકે છે.	
"ધુમ્રપાન મનાઇ છે."	દીપકભાઇ ચાલુ બસમાં સીગારેટ પીવે છે.	
"કચરો કચરાપેટીમાં નાખો"	નિધિકા કચરો કચરાપેટીમાં જ નાખે છે.	

પ્રશ્ન-૫. તમને મનગમતા પ્રાણી વિશે પાંચ - છ વાક્યો લખો.

....

....

....

....

....

....

....

વિષય - ગુજરાતી ૧૧. ફાગણિયો લહેરાયો

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧.૩.૧ / ૨.૩.૪ / ૩.૩.૨ / ૪.૩.૪ / ૪.૩.૫

પ્રશ્ન-૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) કઇ ઋતુને ઋતુઓનો રાજા કહે છે ?.................................

(અ) શરદ (બ) વર્ષા (ક) વસંત (ડ) ગ્રીષ્મ

(૨) કેસૂડાના ફૂલ કઇ ઋતુમાં જોવા મળે છે ?.......................

(અ) ફાગણ (બ) શ્રાવણ (ક) કારતક (ડ) આસો

(૩) નીચેના પૈકી કયો શબ્દ કોયલ માટે સાચો નથી ?.......................

(અ) કૂકૂ (બ) કોકિલકંઠી (ક) કોયલડી (ડ) કર્કશકંઠી

(૪) “કેસૂડાની .... બેસી ફાગણિયો લહેરાયો” કાવ્યપંક્તિમાં ખૂટતો શબ્દ લખો.

(અ) પાને (બ) કળીએ (ક) ફૂલડે (ડ) ડાળીએ

(૫) કેસૂડાના ઝાડને બીજા કયા નામથી ઓળખાય છે ?....................................

(અ) સાગ (બ) ખાખરો (ક) સરગવો (ડ) કણજી

(૬) ‘ફોરમ’ શબ્દનો સમાનાર્થી શબ્દ શોધીને લખો...

(અ) સુગંધ (બ) દુર્ગંધ (ક) ફૂલ (ડ) કેસૂડો

(૭) કેસૂડાનો રંગ કેવો હોય છે ?................................

(અ) પીળો (બ) લાલ (ક) પોપટી (ડ) કેસરી

પ્રશ્ન-૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(૧) આ ઋતુગીતમાં કયા મહિનાની વાત થઇ છે ?...

....

(૨) ફાગણ મહિનામાં કયા કયા તહેવારો આવે છે ?...

....

(૩) હોળીનો તહેવાર તમે કેવી રીતે ઉજવો છો ?...

....

....

પ્રશ્ન-૩. બંધબેસતા જોડકા જોડો.

વિભાગ - અ	વિભાગ - બ
(૧) વસંત - બહાર -	(અ) વૃંદાવન
(૨) હોરી -	(બ) સંગીતનો એક રાગ
(૩) વ્રજ -	(ક) વસંત
(૪) ઋતુરાજ -	(ડ) હોળીના દિવસોમાં ગવાતું ગીત

પ્રશ્ન-૪. નીચે આપેલા કાવ્યનું વાચન કરી પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

નામ છે મારું વડદાદા,
મારી ડાળીએ ટેટા સદા.
નાનું ફળ ને નાનું બીજ,
એમાં સમાયું મારું નિજ.
મારી મજાની વડવાઈ,
દાતણ કરે બેની ને ભાઈ,
હીંચવા સૌ આવે છે રોજ,
વડવાઈને પણ આવે મોજ,
મારી ઉપર પંખીના માળા,
સૌનાં કરું હું તો રખવાળાં.
ઊભો છું ગામને પાદર,
સૌ કોઈ આપે મને આદર.

(૧) આ કાવ્યમાં કયા વૃક્ષની વાત થઇ છે ?..

....

(૨) વડના ફળને શું કહેવાય ?...

....

(૩) વડનું ઝાડ આપણને કઇ કઇ રીતે ઉપયોગી છે ?................................

....

....

(૪) વડ ક્યાં ઊભો છે ?..

(૫) 'મોટુ' શબ્દનો વિરોધી શબ્દ કાવ્યમાંથી શોધીને લખો...........................

(૬) 'માન' શબ્દનો સમાનાર્થી શબ્દ કાવ્યમાંથી શોધીને લખો........................

પ્રશ્ન-૫. સૂચના પ્રમાણે કરો.

(અ) ઉદાહરણ પ્રમાણે મૂળાક્ષરોનો ઉપયોગ કરી અર્થપૂર્ણ શબ્દ બનાવો.
ઉદાહરણ - ખ, ડ, ત - ખેડૂત

(૧) ફ,ર,મ - .... (૨) મ,ક,ઈ - .... (૩) ક,સ,ડ - .... (૪) ઉ,જ,ણ - ....

(૫) ત,હ,વ,ર - .... (૬) ક,ય,લ- .... (૭) પ,ચ,ક,ર- .... (૮) વ,ર,સ,દ - ....

(બ) ઉદાહરણ પ્રમાણે નવાં શબ્દો બનાવો. ધમ - ધમધમાટ

(૧) સડ - .... (૨) ગડ - ....(૩) કચ - ....(૪) કડ - ....

(ક) ઉદાહરણ પ્રમાણે નવાં શબ્દો બનાવો. ઊડ - ઊડાઊડ

(૧) ફટ - .... (૨) ટક - ....(૩) ધબ - ....(૪) ભમ - ....

(૫) ચક - .... (૬) લડ - ....(૭) કાપ - ....(૮) ધન - ....

(ડ) આપેલ શબ્દોનાં મૂળાક્ષરોનો ઉપયોગ કરી નવાં શબ્દો બનાવો.

(૧) અવલોકન - ...., ..., ..., ..., ...

(૨) પિચકારી - ...., ..., ..., ..., ...

(૩) અમલદાર - ...., ..., ..., ..., ...

(૪) સમજાવટ - ...., ..., ..., ..., ...

પ્રશ્ન-૬. નીચે આપેલા શબ્દોનાં અર્થ આપી ભેદ તારવો.

(૧) શૂળ - .... (૨) દિન - .... (૩) ગાડું - ....
શૂર - .... દીન - .... ગાંડુ - ....

(૪) ઝાડું - .... (૫) માનવું - .... (૬) સાપ - ....
જાડું - .... માણવું - .... શાપ - ....

વિષય - ગણિત ૧૦. ભાત(પેર્ટન)ની રમત

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧. સરળ આકાર અને સંખ્યાઓમાં ભાત(પેર્ટન)નું વિસ્તરણ કરે છે.

પ્રશ્ન-૧. પેર્ટનનું નિરિક્ષણ કરો ઓળખો અને આગળ વધારો.

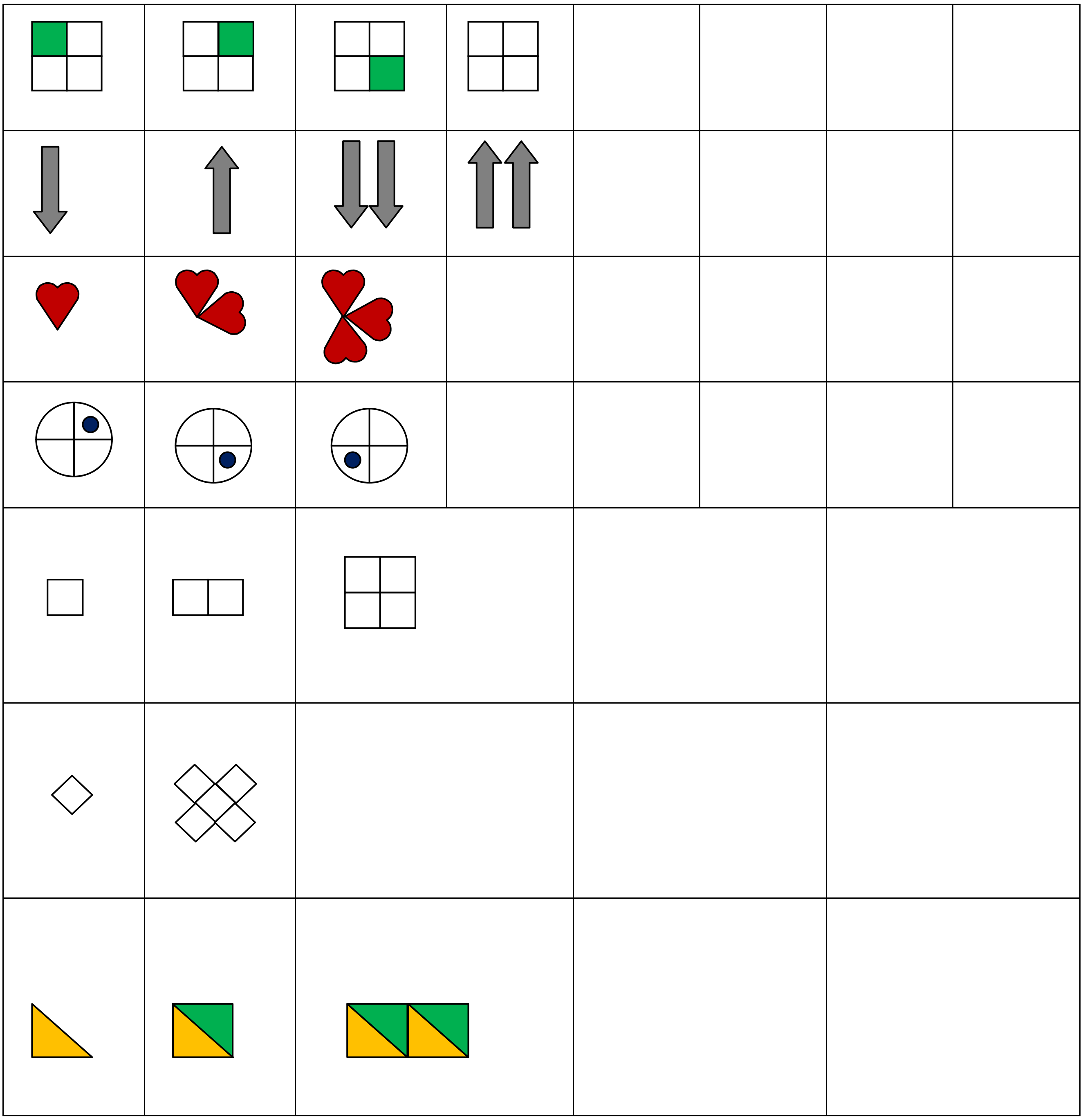

પ્રશ્ન- ૨. નીચેની સંખ્યા પેર્ટન માટે સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી સ્થાન પૂર્ણ કરો.

(૧) ૨૦, ૨૫, ૩૦, ૩૫, ૪૦, ..., ...

(અ) ૫૦, ૫૫ (બ) ૪૫, ૫૦ (ક) ૫૦, ૬૦ (ડ) ૫૫, ૬૦

(૨) ૪૧, ૫૧, ૬૧, ૭૧, ૮૧, ..., ...

(અ) ૯૧, ૧૦૧ (બ) ૧૦૧, ૧૧૧ (ક) ૭૧, ૬૧ (ડ) ૮૧, ૯૧

(૩) ૨, ૪, ૮, ૧૬, ..., ૬૪

(અ) ૪૨ (બ) ૩૨ (ક) ૬૪ (ડ) ૧૨૮

(૪) ૧૦ ક, ૨૦ ખ, ૪૦ ઘ, ...

(અ) ૫૦ ચ (બ) ૮૦ છ (ક) ૮૦ ચ (ડ) ૫૦ છ

(૫) સવાર, બપોર, સાંજ, રાત, ..., ...

(અ) સાંજ, બપોર (બ) બપોર, સવાર (ક) સવાર, રાત (ડ) સવાર, બપોર

પ્રશ્ન- ૩. નીચેની સંખ્યા પેર્ટન આગળ વધારો.

(૧) ૧, ૩, ૬, ૧૦, ..., ..., ..., ...

(૨) ૮૦, ૭૦, ૬૦, ૫૦, ..., ..., ..., ...

(૩) ૪૯, ૪૪, ૩૯, ૩૪, ..., ..., ..., ...

(૪) ૩, ૬, ૧૨, ૨૪, ..., ..., ..., ...

(૫) ૧૦૦ક, ૧૦૫ખ, ૧૧૦ગ, ..., ..., ..., ...

(૬) અ૧, અઅ૨, અઅઅ૩, ..., ..., ...

પ્રશ્ન- ૪. (અ) નીચેની પેર્ટનમાં છુપાયેલા શબ્દો કે વાક્યો શોધો અને લખો.

(૧) ૨ શુ ૩ ભ ૪ સ ૫ વા ૬ ૨ - ....

(૨) કમકગચન ધવછડ જપઝર ટચઠડ - ....

(૩) ૧૦ભ ૨૦લે ૩૦પ ૪૦ધા ૫૦ર્યા - ....

(૪) શશજ ષષય સસગ અઅર બબવી કકગુ ડડજ ઈઈરા ઉઉત - ....

પ્રશ્ન- ૪. (બ) ખૂટતી સંખ્યા લખો.

(૧) ૮૧, ૮૩, ૮૫, ૮૭, ..., ..., ..., ..., ..., ..., ...

(૨) ૧૦૨, ૧૦૪, ..., ૧૦૮, ..., ..., ૧૧૪, ..., ૧૧૮, ...

(૩) ૦, ૨, ૬, ૧૨, ..., ..., ..., ...

(૪) ૧૦, ૨૦, ૧૫, ૨૫, ૨૦, ..., ..., ..., ...

પ્રશ્ન- ૫. (અ) ૨, ૪, અને ૫ નાં અંકોથી બનતી સંખ્યાઓ લખો. તેમાંથી એકી સંખ્યા અને બેકી સંખ્યાઓ અલગ કરો.

....

એકી સંખ્યા - ....

બેકી સંખ્યા - ....

પ્રશ્ન- ૫. (બ) માગ્યા પ્રમાણે જવાબ આપો.

(૧) ૧૫૦ થી ૧૭૦ વચ્ચે આવતી બેકી સંખ્યાઓ લખો.

....

(૨) ૨૩૧ થી ૨૫૨ ની વચ્ચે આવતી એકી સંખ્યાઓ લખો.

....

વિષય - ગણિત ૧૧. જગ અને મગ

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧. બિનપ્રમાણભૂત એકમો વડે વિવિધ પાત્ર(કન્ટેનર)ની ગુંજાશ(ક્ષમતા)ની સરખામણી કરે.

પ્રશ્ન-૧. નીચે આપેલા વાસણમાં કેટલું પાણી સમાઇ શકે તેનું અનુમાન કરી સાચાં જોડકા જોડો.

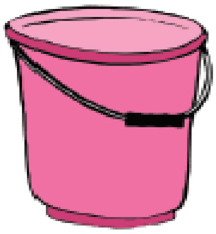

૩ લિટર

૫૦૦ લિટર

૧/૨ લિટર

૨ લિટર

૨૦ લિટર

૧/૨ લિટર થી ઓછું

૫ લિટર

૧ લિટર

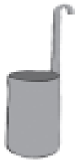

પ્રશ્ન-૨. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) નીચે આપેલ પૈકી કોણ એક પ્યાલાથી ઓછું પાણી પી શકે ?..................................

(અ) હાથી (બ) ચકલી (ક) કૂતરો (ડ) ગાય

(૨) નીચે આપેલા પૈકી કોણ ૫ થી ૧૦ પ્યાલાની વચ્ચે પાણી પી શકે?.........................

(અ) હરણ (બ) ઉંદર (ક) કૂતરો (ડ) જિરાફ

(૩) નીચે આપેલા પૈકી કોણ ૧૦ પ્યાલાથી વધારે પાણી પી શકે ?................................

(અ) ઘોડો (બ) બિલાડી (ક) મોર (ડ) કીડી

(૪) નીચે આપેલા પૈકી કયાં વાસણમાં ૧ લિટરથી ઓછું પાણી સમાઇ શકે ?..........................

(અ) વાટકી (બ) પાણીની ટાંકી (ક) માટલું (ડ) ટબ

(૫) શીશીમાં કેટલું દૂધ સમાઇ શકે ?.......................................

(અ) અડધો લિટર (બ) અડધા લિટરથી ઓછું (ક) લિટર (ડ) લિટરથી વધારે

(૬) ગોળ - ગ્રામ, સાડી - મીટર, પાણી - ....

(અ) લિટર (બ) મીટર (ક) ગ્રામ (ડ) સેન્ટિમીટર

(૭) ૨ લિટર કેરોસીન લેવા માટે અડધા લિટરના માપિયા .... વખત લેવા પડે.

(અ) છ (બ) ચાર (ક) ત્રણ (ડ) બે

પ્રશ્ન-૩. નીચે આપેલી વિગત પરથી પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(અ) રાજન અને સાજન પાસે એકસરખા ઘડા છે. રાજન તેનો ઘડો ભરવા માટે ૧૨ વખત બોટલ ભરીને લાવે છે. સાજન તેનો ઘડો ભરવા માટે ૪ વખત બોટલ ભરીને લાવે છે.

(૧) રાજનને ઘડો ભરવા માટે સાજન કરતાં વધુ વખત બોટલ કેમ ભરીને લાવવી પડી ?...................

....

(૨) રાજન કરતાં સાજનની બોટલ કેટલી મોટી છે ?..

(અ) બમણી (બ) ત્રણ ઘણી (ક) અડધી (ડ) ચાર ગણી

(૩) સાજનને બન્ને ઘડા ભરવા માટે કેટલી બોટલ પાણી લાવવું પડે ?..

(બ) જેસર પ્રા. શાળામાં સિન્ટેક્ષ, સિમેન્ટ અને લોખંડ એમ ત્રણ પ્રકારની પાણીની ટાંકીઓ છે. ત્રણેય ટાંકીઓ એકસરખા માપની ડોલથી ભરવામાં આવે છે. સિન્ટેક્ષની ટાંકીમાં ૩૦ ડોલ પાણી સમાય છે. સિમેન્ટની ટાંકીમાં ૬૦ ડોલ પાણી સમાય છે અને લોખંડની ટાંકીમાં ૨૦ ડોલ પાણી સમાય છે.

(૧) કઇ ટાંકી સૌથી મોટી છે ?..

(૨) ત્રણેય ટાંકીઓને ચડતા ક્રમમાં ગોઠવો...

(૩) સિમેન્ટની ટાંકી સિન્ટેક્ષની ટાંકી કરતાં .... છે. (બમણી / અડધી / ત્રણ ઘણી)

(૪) સિમેન્ટની ટાંકીમાંથી કેટલી ડોલ પાણી કાઢી લઇએ તો લોખંડની ટાંકી જેટલું પાણી રહે ?...............

(૫) લોખંડની ટાંકી કરતાં સિમેન્ટની ટાંકી કેટલી મોટી છે ?.................................

(અ) અડધી (બ) ચાર ગણી (ક) બમણી (ડ) ત્રણ ઘણી

પ્રશ્ન-૪. કોયડા ઉકેલો.

(૧) એક વોટરજગમાં ૨૦ લિટર પાણી હતું. તેમાંથી અડધું પાણી બાળકોએ પીધું. હવે, બોટલમાં કેટલું પાણી બાકી રહ્યું ?..

(૨) એક જગ ભરવા માટે ૫ પ્યાલાં જોઇએ છે, તો આવા ૧૫ પ્યાલાથી કેટલી વાર જગ ભરી શકાય ?

....

(૩) ૮ મગ પાણીથી ૧ જગ લીંબુ શરબત બને છે તો આવા ૫ જગ લીંબુ શરબત બનાવવા માટે કેટલા મગ પાણી જોઇએ ?...

(૪) દૂધવાળાએ જમનાબેનને અડધા લિટરના બે માપિયાં ભરીને દૂધ આપ્યું, તો જમનાબેનને કેટલું દૂધ મળ્યું ?...

(૫) એક ગ્લાસમાં અડધો લિટર પાણી સમાય છે અને એક મોટા જગમાં ત્રણ લિટર પાણી સમાય છે,

(અ) ૧૫ લિટરની ડોલ ભરવા માટે કેટલા ગ્લાસ પાણી રેડવું પડે ?..

(બ) ૧૫ લિટરની ડોલ ભરવા માટે કેટલા જગ પાણી રેડવું પડે ?..

વિષય – પર્યાવરણ ૧૭. પત્રનો પ્રવાસ

❖ **અધ્યયન નિષ્પતિઓ :-** ૧. પોતાની આસપાસ સંદેશાવ્યવહારની પધ્ધતિઓ અને સાધનો વિશે જાણે.

પ્રશ્ન-૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) ખુશ્બુ સુરતમાં રહેતા તેના પિતરાઇ ભાઇને રાખડી મોકલવા માટે કવર તૈયાર કરે છે. કવર પહોંચાડવા તે ક્યાં જશે ?..

(અ) બૅન્ક (બ) પોસ્ટ ઓફિસ (ક) પોલીસ સ્ટેશન (ડ) ગ્રામપંચાયત

(૨) જૂના જમાનામાં સંદેશા મોકલવા માટે નીચેનામાંથી કયા પક્ષીનો ઉપયોગ થતો હતો?....................

(અ) પાપટ (બ) મોર (ક) કબૂતર (ડ) કાગડો

(૩) સંદેશાવ્યવહારની પધ્ધતિઓ માટે નીચેનામાંથી કયો વિકાસક્રમ સાચો છે ?..................................

(અ) (૧) ટેલિફોન અને ફેક્સ, (૨) તાર અને ટપાલ, (૩) કબૂતર અને બાજ, (૪) મોબાઇલ અને ઈમેઇલ

(બ) (૧) કબૂતર અને બાજ, (૨) તાર અને ટપાલ, (૩) ટેલિફોન અને ફેક્સ, (૪) મોબાઇલ અને ઈમેઇલ

(ક) (૧) મોબાઇલ અને ઈમેઇલ, (૨) તાર અને ટપાલ, (૩) કબૂતર અને બાજ, (૪) ટેલિફોન અને ફેક્સ

(ડ) (૧) તાર અને ટપાલ, (૨) કબૂતર અને બાજ, (૩) ટેલિફોન અને ફેક્સ, (૪) મોબાઇલ અને ઈમેઇલ

(૪) નીચેનામાંથી કયું સંદેશાવ્યવહારનું સાધન સાથે લઇને ફરી શકાય છે ?..................................

(અ) મોબાઇલ (બ) ટેલિફોન (ક) ફેક્સમશીન (ડ) આપેલા બધાં જ

(૫) પોસ્ટકાર્ડ પર શું ન લખીએ તો પત્ર આગળ પહોંચે નહી ?..

(અ) મોબાઇલ નંબર (બ) મોકલનારનું નામ (ક) તારીખ (ડ) સરનામું

(૬) નીચેનામાંથી શું ટપાલ દ્વારા મોકલી શકાય નહી ?..

(અ) મનીઓર્ડર (બ) પોસ્ટકાર્ડ (ક) ઈમેઇલ (ડ) રાખડીનું કવર

(૭) વર્તમાન સમયમાં લેખિત સંદેશો મોકલવાનું માધ્યમ કયું છે ?..

(અ) ઈમેઇલ (બ) તાર (ક) સેલફોન (ડ) આંતરદેશીય પત્ર

(૮) પોસ્ટઓફિસમાં નીચેના પૈકી કઇ કામગીરી થતી નથી ?..

(અ) ટપાલ મોકલવાની (બ) પાર્સલ માકલવાનું (ક) મનીઓર્ડર (ડ) બચતવીમા

પ્રશ્ન-૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) પોસ્ટઆફિસમાં શું શું જોવા મળે છે ?..

....

(૨) પોસ્ટઆફિસમાં બીજા કયા કયા કામો થાય છે ?...

....

(૩) કોના દ્વારા ઝડપથી સંદેશો પહોંચાડી શકાય છે ?..

....

(૪) મોબાઇલમાં તમે કયા માધ્યમ દ્વારા લેખિત સંદેશો મોકલી શકો ?...

....

(૫) ટેલિફોન અને ટપાલ વચ્ચેનો તફાવત લખો.

ટેલિફોન	ટપાલ

પ્રશ્ન-૩. નીચે આપેલા વાક્યોની સામે પત્ર સામેની વ્યક્તિને પહોંચે ત્યાં સુધીની પ્રક્રિયા પ્રમાણે ક્રમમાં ગોઠવીને યોગ્ય ક્રમ લખો.

(૧) પત્ર પર સિક્કો મારવામાં આવે છે. ☐

(૨) ટપાલથેલાને રેલ્વેસ્ટેશને મોકલાય છે. ☐

(૩) પત્રને ટપાલપેટીમાં નાખવામાં આવે છે. ☐

(૪) ટપાલી મારફત સરનામાં પ્રમાણે ઘેર ટપાલ પહોંચાડવામાં આવે છે. ☐

(૫) શહેર- જિલ્લાના વિભાગ પ્રમાણે ટપાલથેલામાં મૂકવામાં આવે છે. ☐

(૬) ટપાલપેટીમાંથી જે તે વિસ્તારની પોસ્ટઓફિસમાં લઇ જવાય છે. ☐

(૭) સરનામાં મુજબ વિસ્તાર પ્રમાણે અલગ કરવામાં આવે છે. ☐

પ્રશ્ન-૪. નીચે આપેલા ચિત્રોને તેમનાં નામ પ્રમાણે જોડો.

વિભાગ - અ	વિભાગ - બ
(૧) 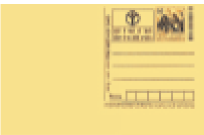	(અ) ટપાલપેટી
(૨)	(બ) કવર
(૩)	(ક) આંતરદેશીય પત્ર
(૪) 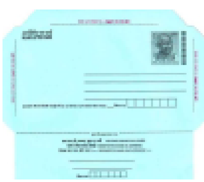	(ડ) પોસ્ટકાર્ડ

વિષય – પર્યાવરણ ૧૮ - રમતાં રમતાં

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧. સ્થાનિક અંદર તથા બહાર રમી શકાય તેવી રમતોનાં નિયમ અને સામુહિક કાર્યોનું અવલોકન કરે.

પ્રશ્ન-૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) નીચેનામાંથી કઇ રમત મેદાનમાં રમી શકાય છે ?..

(અ) લૂડો (બ) કૅરમ (ક) સાપસીડી (ડ) ગિલ્લી - દંડો

(૨) નીચેનામાંથી કઇ રમત ઘરની અંદર રમી શકાય ?..

(અ) સંતાકૂકડી (બ) સતોડીયું (ક) કબડ્ડી (ડ) ખો - ખો

(૩) કઇ રમત રમવા માટે દડાની જરૂર પડતી નથી ?..............................

(અ) ક્રિકેટ (બ) ગૅડી - દડો (ક) લંગડી (ડ) સતોડીયું

(૪) નીચેનામાંથી કઇ રમત રમતી વખતે દોડનાર ખેલાડીઓ ઝાડ પર ચડે છે ?............................

(અ) ગૅડી - દડો (બ) પક્કડ દાવ (ક) આંબલી - પીપળી (ડ) પગથિયાં

(૫) નીચેનામાંથી કઇ રમત તમારા કુટુંબના સભ્યો સાથે પણ રમી શકાય ?.........................

(અ) કૅરમ (બ) બાજીપત્તા (ક) લૂડો (ડ) આપેલી તમામ

(૬) કઇ રમત રમવા માટે માત્ર બે જ વ્યક્તિઓ જોઇએ ?.......................................

(અ) બાજીપત્તા (બ) ચૅસ (ક) સતોડીયું (ડ) લૂડો

(૭) લૂડો - પાસો, બાજીપત્તા - પત્તા કૅટ, સતોડીયું - દડો, પગથિયાં - ....

(અ) કૂકરી (બ) બૅટ (ક) ઠીકરું (ડ) દંડો

(૮) આપણી રાષ્ટ્રીય રમત કઇ છે ?..

(અ) હૉકી (બ) કબડ્ડી (ક) ખો - ખો (ડ) ક્રિકેટ

(૯) ધ્યાનચંદ - હૉકી, બજરંગ પૂનિયા - કુસ્તી, મૅરીકોમ - બૉક્સિંગ, સચિન તેંડૂલકર - ....

(અ) કબડ્ડી (બ) ચૅસ (ક) ફૂટબોલ (ડ) ક્રિકેટ

પ્રશ્ન-૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) તમે કઇ કઇ રમતો રમો છો ?..

....

(૨) દડાથી રમી શકાય તેવી રમતોની યાદી બનાવો...

....

(૩) તમે ઘરમાં તમારા કુટુંબના સભ્યો સાથે કઇ કઇ રમતો રમી શકો છો ?..................................

....

(૪) તમારા વિસ્તારના પ્રખ્યાત રમતવીરોના નામ અને રમત વિશે લખો...

....

(૫) રમતો રમવાથી આપણને કયા કયા ફાયદા થાય છે ?..

....

....

પ્રશ્ન-૩. નીચે આપેલી રમતોને ઘરની બહાર રમી શકાય અને ઘરની અંદર રમી શકાય તેમાં વર્ગીકરણ કરો.

(કૅરમ, સતોડીયું, પગથિયાં, બાજીપત્તા, કબડ્ડી, લૂડો, સાપસીડી, લંગડી, સંતાકૂકડી, ગિલ્લી- દંડો, ખો- ખો, ઘર-ઘર, કુસ્તી,)

ઘરની અંદર	ઘરની બહાર

પ્રશ્ન-૪. બંધબેસતાં જોડકાં જોડો.

વિભાગ - અ	ઉત્તર	વિભાગ - બ
(૧) લૂડો	(૧)	(અ) સ્ટ્રાઇકર અને કૂકરીઓ
(૨) હૉકી	(૨)	(બ) બૅટ અને દડો
(૩) ક્રિકેટ	(૩)	(ક) લાકડી અને દડો
(૪) કૅરમ	(૪)	(ડ) રાજા, રાણી, વજીરની કૂકરીઓ
(૫) ચૅસ	(૫)	(ઈ) પાસો

પ્રશ્ન-૫. નીચેના વિધાનો સાચાં બને તે રીતે ખોટો શબ્દ છેકી નાખો.

(૧) કુસ્તી અખાડા / ખુલ્લા મેદાનમાં રમાય છે.

(૨) લૂડો રમત રમવા માટે ચાર થી વધારે / ચાર કે તેનાથી ઓછા વ્યક્તિઓ જોઇએ.

(૩) હૉકીની રમત રમવા માટે નાનું મેદાન / મોટું મેદાન જોઇએ.

(૪) ચૅસની રમત રમવાથી મગજ શક્તિ / સ્નાયુઓ નો વિકાસ થાય છે.

(૫) સાપસીડી રમત ઠીકરા / પાસા વડે રમી શકાય છે.

પ્રશ્ન-૬. નીચે આપેલી રમતો માટે કોષ્ટકમાં માગ્યા મુજબ નોંધ કરો.

અ.નં	રમત	ખેલાડીઓની સખ્યા			જરૂરી સાધનો	ઘરની અંદર	ઘરની બહાર
		માત્ર બે	બે થી ચાર	ચાર થી વધુ			
૧	કુસ્તી						
૨	સતોડીયું						
૩	કબડ્ડી						
૪	સંતાકૂકડી						
૫	ચૅસ						
૬	લૂડો						
૭	ગિલ્લી દંડો						

વિષય – પર્યાવરણ ૧૯. આપણાં સાથી

❖અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧. પોતાની આસપાસના પ્રાણીઓની રોજિંદાજીવનમાં ઉપયોગિતા અંગે માહિતી મેળવી શકે.
૨. પોતની આસપાસના પ્રાણીઓ, પંખીઓ, જીવજંતુઓનાં સંરક્ષણ અને સંવર્ધન વિશે સંવેદનશીલતા કેળવી શકે.

પ્રશ્ન-૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) નીચેનામાંથી કયુ પ્રાણી આપણે પાળીએ છીએ ?..

(અ) ઉંદર (બ) કૂતરો (ક) હરણ (ડ) વાઘ

(૨) નીચેનામાંથી કયુ પ્રાણી આપણને ભારવહન માટે ઉપયોગી નથી ?..............................

(અ) બળદ (બ) જિરાફ (ક) ઘોડો (ડ) ગધેડુ

(૩) તમારા ઘરમાં ફરતી ચકલીને ઈજા થાય તો તમે શું કરશો ? ....

(અ) ચકલીને ઉઠાવીને બહાર મૂકી દઈશ (બ) ચકલીને દાણા ખવડાવીશ

(ક) ચકલીના શરીર પર પાણી રેડીશ (ડ) ચકલીને તેના માળામાં છોડી દઈશ

(૪) તમારી આસપાસ રહેનારાં પક્ષીઓના સંરક્ષણ માટે શું કરવું યોગ્ય નથી ? ....

(અ) ઘરની આસપાસ ઝાડ પર માળા બનાવવા દેવા ન જોઇએ (બ) ચબૂતરો બનાવવો જોઇએ

(ક) પક્ષીઓ માટે આંગણામાં ચણ નાખવું જોઇએ (ડ) પક્ષી પરબ બનાવવી જોઇએ

(૫) ગાય - દૂધ, મરઘી - ઈંડા, મધમાખી - મધ, ઘેટુ - ....

(અ) માંસ (બ) ઈંડા (ક) ઘી (ડ) ઊન

(૬) નીચેનામાંથી કઇ વસ્તુ પ્રાણી દ્વારા મળતી નથી ?...

(અ) માંસ (બ) ઘી (ક) મધ (ડ) તેલ

(૭) ખેતીકામમાં ઉપયોગી પ્રાણી કયુ છે ?...

(અ) ઘોડો (બ) હાથી (ક) બળદ (ડ) કૂતરો

(૮) પશુ - પક્ષીઓના સંરક્ષણ માટે કઇ સ્વૈચ્છિક સંસ્થા કાર્ય કરે છે ?.................................

(અ) જીવદયા ટ્રસ્ટ (બ) કરૂણા ફાઉન્ડેશન ટ્રસ્ટ (ક) અભયમ ટ્રસ્ટ (ડ) 'અ' અને 'બ' બન્ને

(૯) ગુજરાત સરકારે પ્રાણીઓની સારવાર માટે કઇ ઍમ્બ્યુલન્સ ની શરૂઆત કરી છે ?.........................

(અ) ૧૦૮ એનિમલ ઍમ્બ્યુલન્સ (બ) કરૂણા એનિમલ ઍમ્બ્યુલન્સ

(ક) પુષ્પક પૅટ એનિમલ ઍમ્બ્યુલન્સ (ડ) સ્ટાર પૅટ એનિમલ ઍમ્બ્યુલન્સ

(૧૦) હરણ - ઘાસ અને પાંદડાં, કબૂતર - દાણા અને જીવજંતુ, સાપ - ....

(અ) ઉંદર અને દેડકા (બ) શાકભાજી અને ફળ (ક) દાણા અને દૂધ (ડ) કીડી અને મચ્છર

પ્રશ્ન-૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) પ્રાણીઓ આપણને કેવી રીતે ઉપયોગી છે ?...

....

....

(૨) તમારા ઘરના પાલતુ પ્રાણીઓની કાળજી કેવી રીતે રાખશો ?...

....

....

....

(૩) કયા કયા પ્રાણીઓ ભારવહન અને મુસાફરી માટે ઉપયોગી છે ?..

....

(૪) પ્રાણીઓ અને પક્ષીઓના સંરક્ષણ માટે શું શું કરશો ?...

....

....

....

(૫) પક્ષીઓ શું ખાય છે ?...

(૬) ગુજરાત સરકાર દ્વારા પ્રાણીઓની સારવાર માટે કઇ ઍમ્બ્યુલન્સની શરૂઆત કરવામાં આવી છે ? તેનો નંબર જણાવો. ....

....

પ્રશ્ન-૩. નીચે આપેલા પ્રાણીઓ, પક્ષીઓ અને જીવજંતુઓનું વનસ્પતિજન્ય ખોરાક ખાનારાં અને પ્રાણીજન્ય ખોરાક ખાનારાં પ્રાણીઓમાં વર્ગીકરણ કરો.

(દેડકો, દીપડો, હાથી, ઊંટ, શિયાળ, ભેંસ, બકરી, ગરોળી, ઘોડો, મગર, બાજ, સિંહ, પોપટ, સાપ, ખિસકોલી, નીલગાય)

વનસ્પતિજન્ય ખોરાક ખાનારાં	
પ્રાણીજન્ય ખોરાક ખાનારાં	

પ્રશ્ન-૪. યોગ્ય રીતે જોડકાં જોડો.

વિભાગ - અ	ઉત્તર	વિભાગ _ બ
(૧) માનવી	(૧)	(અ) ઘાસ અને પાંદડા
(૨) સાપ	(૨)	(બ) દાણા અને કીડી - મકોડાં
(૩) હાથી	(૩)	(ક) શાકભાજી - રોટલી અને ઈંડા
(૪) વાઘ	(૪)	(ડ) ઉંદર અને દેડકા
(૫) ચકલી	(૫)	(ઈ) માંસ

પ્રશ્ન-૫. મને ઓળખી કાઢો.

(૧) હું ઘરની ચોકી કરું છું -	(૨) હું ગાડું ખેંચુ છું અને ખેતર ખેડું છું -
(૩) હું જીવજંતુ છું અને મધ આપું છું -	(૪) માનવી મને પાળે છે અને હું ઈંડા આપું છું -
(૫) હું ઘરમાં રહુ છું અને ઉંદરને ખાઉં છું -	(૬) હું ઘરમાં માળો બાંધુ છું અને દાણા ચણું છું -

વિષય - ગુજરાતી ૧૨. બકરીબહેન

❖ **અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧.૩.૧ / ૧.૩.૨ / ૨.૩.૯ / ૩.૩.૨ / ૪.૩.૬**

પ્રશ્ન-૧. નીચેનો ફકરો વાંચીને પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.

વાડની ઓથે એક બખોલ. એમાં રહે સસલાભાઇ અને સસલીબાઇ. એમને બે નાનાં ને રૂપાળાં બચ્ચાં. ધોળાં તો જાણે રૂ ના પોલ. અહીં તહીં દોડે, કૂદે ને રમે. આખો દિવસ રસ્તા વચ્ચે ગેલ કરે. એક દિવસ હાથીભાઇ ત્યાંથી પસાર થયા.

(૧) બખોલમાં કોણ રહેતું હતું ?..

....

(૨) સસલાભાઇ અને સસલીબાઇનાં બચ્ચાં કેવાં હતાં ?..

....

(૩) ‘કદરૂપા’ શબ્દનો વિરોધી શબ્દ શોધીને લખો...

(૪) રૂ ના પોલ એટલે ....

(૫) બચ્ચાં આખો દિવસ શું કરતાં?...

....

પ્રશ્ન-૨. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) બકરીબહેન ચરવા ગયા ત્યારે મોકો જોઇને કોણ આવ્યું ?......................................

(અ) સિંહ (બ) વાઘ (ક) ગાડાવાળો (ડ) રીંછ

(૨) દીવાલ માટે આ એકમમાં કયો શબ્દ વપરાયો છે ?......................................

(અ) ભીંતલડી (બ) ભીંત (ક) કરો (ડ) છાપરું

(૩) (મોકો, તક, સમય, લાગ) શબ્દજૂથ પૈકી કયો શબ્દ અર્થની દૃષ્ટિએ જુદો પડે છે ?.....................

(અ) તક (બ) લાગ (ક) મોકો (ડ) સમય

(૪) ગોળ કેરી ભીંતલડી ને .... કેરા દાંડા;

(અ) ટોપરી (બ) શેરડી (ક) વાટકી (ડ) ગોળ

(૫) કમાડ એટલે ....

(અ) કબાટ (બ) બારી (ક) બારણું (ડ) પટારો

(૬) નીચેના પાત્રો પૈકી કયું પાત્ર આ એકમમાં આવતું નથી ?...

(અ) શેરડીના ગાડાવાળો (બ) ઘાસના ગાડાવાળો (ક) ટોપરાંના ગાડાવાળો (ડ) ગોળના ગાડાવાળો

પ્રશ્ન-૩. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) છાપરું કોને કહેવાય ?..

(૨) બકરીબહેન કયું ગીત ગાય ત્યારે બચ્ચાં બારણું ઉઘાડે છે ?...

....

....

(૩) બકરીબહેને ઘર કેવી રીતે બનાવ્યું ?..

....

....

પ્રશ્ન-૪. સૂચના પ્રમાણે કરો.

(અ) ઉદાહરણ પ્રમાણે નવાં શબ્દો બનાવો. ગોળ - ગોળવાળો / ગોળવાળી

(૧) ગાડી - .... (૨) કાપડ - .... (૩) દુકાન - ....

(૪) મીઠાઇ - .... (૫) ભંગાર - .... (૬) શાક - ....

(બ) નીચે આપેલા કોષ્ટકમાં બકરીબહેન એકમમાં આવતા પાત્રોના નામ આપેલા છે તે શોધીને લખો.

બ	વાં	ગો	ળ	વા	ળો
સિં	ક	દ	ગો	ટો	ઘા
હ	વા	રી	રો	પ	સ
બિ	ઘ	બ	ચ્ચાં	રાં	વા
લા	શે	ર	ડી	વા	ળો
ડી	દૂ	ધ	વા	ળો	ગો

(૧) .... (૨) ....(૩) ....

(૪) .... (૫) .... (૬) ....

(ક) નીચે આપેલાં શબ્દોને કક્કાવારી ક્રમમાં ગોઠવો.

(૧) શેરડી, ભીંતલડી, ટોપરી, ગોળ

(૧) .... (૨) .... (૩) .... (૪) ....

(૨) વાઘ, બકરી, ગાડાવાળો, છાપરું

(૧) .... (૨) .... (૩) .... (૪) ....

(૩) નળિયું, બારણાં, દિવાલ, દિવસ

(૧) .... (૨) .... (૩) .... (૪) ....

(ડ) નીચે આપેલા ફકરામાં યોગ્ય જગ્યાએ વિરામચિહ્નો મૂકી ફકરો ફરીથી લખો.

એક દિવસ બકરીબહેન ચરવા ગયાં હતાં તે લાગ જોઇને વાઘ આવ્યો તેણે બારણાં ખખડાવ્યાં અંદરથી બચ્ચાં બોલ્યાં એ કોણ છે

....

....

પ્રશ્ન-૫. બકરી વિશે પાંચ - છ વાક્યો લખો.

....

....

....

....

....

વિષય - ગુજરાતી ૧૩. બતકનું બચ્ચું

❖ **અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧.૩.૧ / ૧.૩.૨ / ૧.૩.૪ /૨.૩.૯ / ૪.૩.૩ / ૪.૩.૫**

પ્રશ્ન-૧. નીચેનો ફકરો વાંચીને પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.

ચાંદામામાએ કહ્યું, તમારી વાત સાચી છે. નાના - મોટા થવું એ મારી કલા છે. વહેલા - મોડા આવવું એ મારો સ્વભાવ છે. મને સૂરજની દોસ્તી ગમે છે. તમારી સાથે રમવું પણ ગમે છે.

બાળકો જુઓ, સૂરજ આવવાનો સમય થઇ ગયો છે. તે નિયમિત છે. સવારે આવે અને સાંજે જાય

(૧) આ ફકરામાં કોણ કોણ વાતો કરી રહ્યું છે ?..

(૨) ચાંદામામાની કલા અને સ્વભાવ જણાવો ?..

....

(૩) કોણ નિયમિત છે ?.................................... (ચાંદામામા / સૂરજ)

(૪) ફકરામાંથી વિરોધી શબ્દોની બે જોડી શોધીને લખો.

(૧) .... (૨) ....

(૫) ‘મિત્રતા’ શબ્દોનો સમાનાર્થી શબ્દ ફકરામાંથી શોધીને લખો. ....

પ્રશ્ન-૨. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) બતકના બચ્ચાં તરે, ચકલીના બચ્ચાં ઉડે તો મરઘીના બચ્ચાં ....

(અ) ઉડે (બ) ચાલે (ક) દોડે (ડ) ચણે

(૨) પગથિયાવાળો કૂવો એટલે ....

(અ) હવાડો (બ) મોટો કૂવો (ક) વાવ (ડ) ઓવારો

(૩) બતકના મા તેના બચ્ચાંને કઇ જગ્યાએ તરવા નહોતી લઇ ગઇ ?..

(અ) નદી (બ) વાવ (ક) સરોવર (ડ) ખોબોચિયું

(૪) તળાવમાં શાના ફૂલ હતાં ?......................................

(અ) ગુલાબ (બ) કમળ (ક) જૂઈ (ડ) શિંગોડા

(૫) તળાવમાં નીચેના પૈકી શું નહોતું ?..

(અ) અળસિયાં (બ) કમળના ફૂલ (ક) માછલીઓ (ડ) શિંગોડીના વેલા

(૬) નીચે આપેલી સમાનાર્થી જોડ પૈકી કઇ જોડ સાચી નથી ?...

(અ) નજીક - પાસે (બ) ફૂલ - પુષ્પ (ક) પ્રકાશ - અજવાળું (ડ) કઠણ - નરમ

પ્રશ્ન-૩. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) ખાબોચિયું કોને કહે છે ?..

(૨) બતકનું બચ્ચું વારંવાર કઇ પંક્તિ બોલે છે તે લખો ....

....

....

(૩) ખાબોચિયામાં શું શું હતુ ?..

(૪) વાવ કેવી હતી ?..

(૫) બતક કેમ મૂંઝાઇ ગઇ ?..

....

પ્રશ્ન-૪. નીચેની ખાલી જગ્યા પૂરો.

(૧) નાહ્ય કોણ ? તરે કોણ ? .... પાણીમાં પડે કોણ ? ('ગરમ' શબ્દનો વિરોધી શબ્દ લખો.)

(૨) ખાબોચિયામાં .... અમથું પાણી. ('ઓછુ' શબ્દનો સમાનાર્થી શબ્દ લખો.)

(૩) તળાવમાં .... ના વેલા હતાં

(૪) બચ્ચું - બચ્ચાં, કૂતરા - કૂતરાં, અળસિયું - ....

પ્રશ્ન-૫. સૂચના પ્રમાણે કરો.

(ક) નીચે આપેલાં શબ્દોને કક્કાવારી ક્રમમાં ગોઠવો.

(૧) વાવ, ખાબોચિયું, તળાવ, નદી

(૧) .... (૨) .... (૩) .... (૪) ....

(૨) બતક, માછલી, મગર, કાચબો

(૧) .... (૨) .... (૩) .... (૪) ....

(ડ) નીચે આપેલા શબ્દોના વિરોધી અર્થ આપી વાક્યપ્રયોગ કરો.

(૧) ઓછુ × .... વાક્ય - ....

(૨) નીચે × .... વાક્ય - ....

(૩) અંદર × .... વાક્ય - ....

પ્રશ્ન-૬. નીચે આપેલા વિષય વિશે પાંચ - છ વાક્યો લખો.

(૧) કમળ ....

....

....

....

....

....

(૨) બતક ....

....

....

....

....

વિષય - ગણિત ૧૨. આપણે ભાગ પાડી શકીશું ?

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧. સમાન જૂથ કે સમાન વહેંચણી દ્વારા ભાગાકારની હકીકતોનો અર્થ સમજાવે છે અને પુનરાવર્તિત બાદબાકી કરે છે.
૨. ઘડિયાની મદદથી ભાગાકાર કરે છે.

પ્રશ્ન-૧. માગ્યા પ્રમાણે સમાન જૂથ બનાવી સરખે ભાગે વહેંચણી કરો.

(૧) ૧૮ જલેબીને આપેલા ત્રણ બૉક્સમાં સમાન રીતે વહેંચો. દરેક બૉક્સમાં .... જલેબી છે.

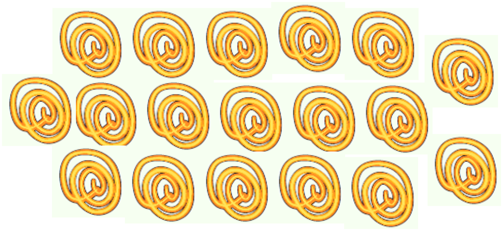
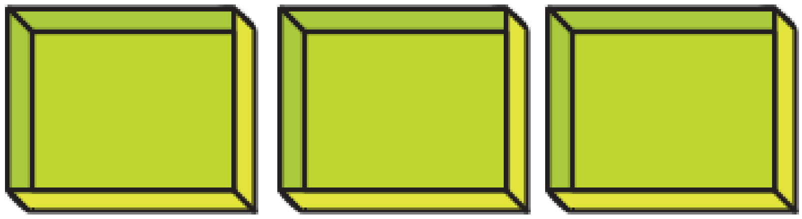

(૨) ૧૨ તારા દોરો અને ચાર સમાન જૂથમાં સમાન રીતે વહેંચો. દરેક જૂથમાં .... તારા છે.

(૩) ૨૦ મણકા દોરો અને પાંચ સમાન જૂથમાં સમાન રીતે વહેંચો. દરેક જૂથમાં .... મણકા છે.

પ્રશ્ન-૨. કૂદકા મારતા પ્રાણીઓમાં દેડકો ૨ પગલાં કૂદે છે, વાંદરો ૧૦ પગલાં કૂદે છે, હરણ ૫ પગલાં કૂદે છે અને સસલું ૩ પગલાં કૂદે છે. તો નીચે માગ્યા પ્રમાણે જવાબ આપો.

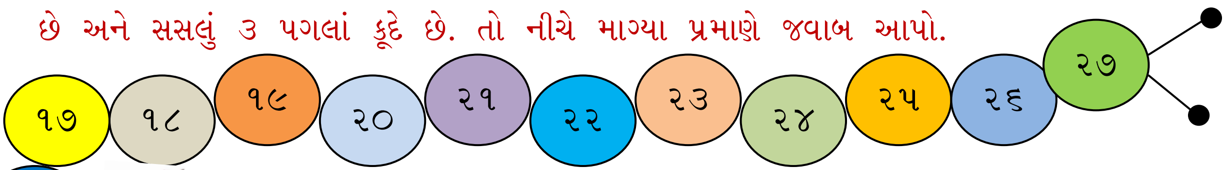

(૧) હરણ કેટલાં કૂદકામાં ૨૫ પર પહોંચશે ?......................

(૨) કોને ૨૪ પર પહોંચવા વધારે કૂદકા મારવાં પડશે ? દેડકો કે સસલું ....

(૩) ૨૦ પર કોણ કોણ પહોંચશે ?..

(૪) હરણના કેટલા કૂદકા વાંદરાના બે કૂદકા બરાબર થાય ?.................................

(૫) એવી નાનામાં નાની સંખ્યા કઇ છે જ્યાં હરણ અને દેડકો ભેગા થશે ?..........

(૬) વાંદરો ત્રણ કૂદકામાં કેટલા પર પહોંચશે ?...

(૭) દેડકાના કેટલાં કૂદકા બરાબર વાંદરાનો એક કૂદકો થાય ?................ ....

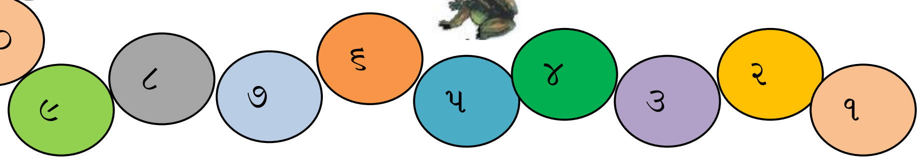

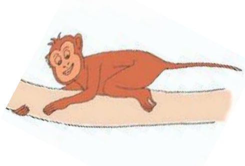

પ્રશ્ન- ૩. ઉદાહરણ પ્રમાણે ખાલી સ્થાનની પૂર્તિ કરો.

ઉદાહરણ - ૨૦ ÷ ૨ = ૧૦   ૨ × ૧૦ = ૨૦

(૧) ૨૪ ÷ ૪ = ☐ ....   (૨) ☐ ÷ ૬ = ૮ ....

(૩) ૭૨ ÷ ☐ = ૮ ....   (૪) ૩૬ ÷ ☐ = ૬ ....

(૫) ☐ ÷ ૮ = ૩ ....   (૬) ૩૨ ÷ ૪ = ☐ ....

(૭) ૨૭ ÷ ☐ = ૯ ....   (૮) ૬૦ ÷ ૧૦ = ☐ ....

(૯) ☐ ÷ ૫ = ૯ ....   (૧૦) ૬૪ ÷ ☐ = ૮ ...

પ્રશ્ન- ૪. નીચેના દાખલા ગણો.

(૧) ૨૪ પુસ્તકોને કબાટના ૪ ખાનામાં સરખે ભાગે ગોઠવો. .... ÷ .... = ... કબાટના એક ખાનામાં .... પુસ્તકો ગોઠવાય.	(૨) ૪૦ લાડુને ૫ બૉક્સ માં સરખે ભાગે મૂકો .... ÷ .... = ... દરેક બૉક્સમાં .... લાડુ સમાય	(૩) ૩૨ ચૉકલેટ ૮ બાળકોને સરખે ભાગે વહેંચો .... ÷ .... = ... દરેક બાળકને .... ચૉકલેટ મળે.

પ્રશ્ન- ૫. નીચેના કોયડા ઉકેલો.

(૧) ૪૫ લખોટીઓ ૫ બાળકોને સરખે ભાગે વહેંચવામાં આવે તો દરેક બાળકના ભાગે કેટલી ચોકલેટ આવે?	(૨) એક કૂર્તા પર ૯ બટન ચોંટાડેલા છે. બધાં કૂર્તા મળીને ૬૩ બટન થાય છે, તો કુલ કેટલા કૂર્તા હશે ?	(૩) રીક્ષા સ્ટેન્ડ પર ઊભેલી રીક્ષાઓના કુલ ૨૪ પૈડા છે, તો કેટલી રીક્ષાઓ હશે ?
(૪) દાદાએ નવા વર્ષમાં ઘરનાં ૫ બાળકોને ૫૦ રૂપિયા વહેંચ્યા. દરેક બાળકને કેટલા રૂપિયા મળે ?	(૫) એક વેણીમાં ૮ ફૂલ છે તો ૫૬ ફૂલમાંથી કેટલી વેણી બને ?	(૬) એક લગ્નપ્રસંગમાં ૩૨ હાથ પર મહેંદી મૂકવામાં આવી તો કુલ કેટલી સ્ત્રીઓએ મહેંદી મૂકાવી હશે ?

વિષય - ગણિત ૧૩. સ્માર્ટ ચાર્ટ

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧. માહિતી નિયમન વિશેની સમજ મેળવે છે.
૨. ચિહ્ન ઉપયોગ કરીને ડેટા રેકોર્ડ (માહિતી નોંધ) કરે છે, ચિત્રાત્મક રજૂઆત કરે છે અને તારણો કાઢે છે.

પ્રશ્ન-૧. નીચે આપેલા કોષ્ટકના આધારે પ્રશ્નોના જવાબ આપો તથા ગેરહાજર વિદ્યાર્થી નો ચાર્ટ બનાવો.
(☺ = ૧ બાળક)

ધોરણ	વિદ્યાર્થીની કુલ સંખ્યા	હાજર સંખ્યા	ગેરહાજર સંખ્યા
૧	૨૪	૨૧	૩
૨	૨૧	૨૧	૦
૩	૨૮	૨૨	૬
૪	૨૫	૨૩	૨
૫	૨૨	૨૦	૨
કુલ			

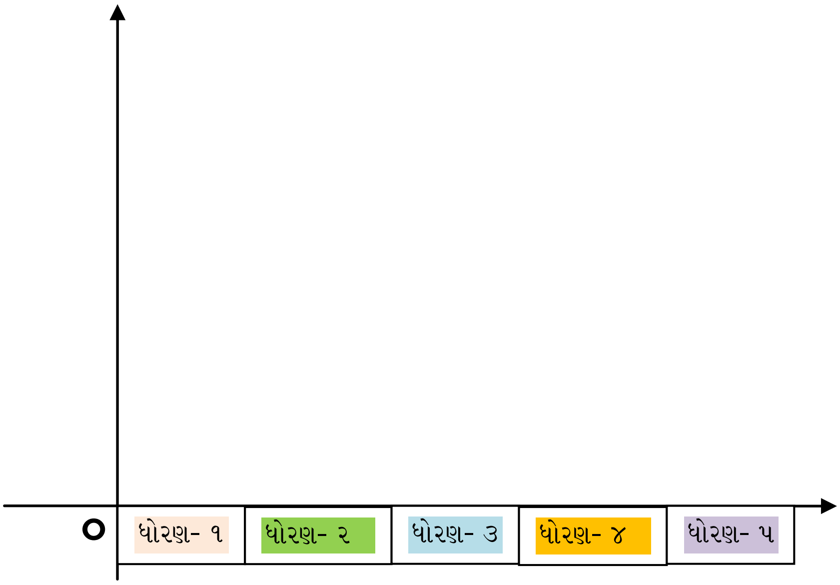

(૧) ધોરણ ૧ થી ૫ ના કુલ વિદ્યાર્થીઓ કેટલા છે ?..................................

(૨) કુલ કેટલા વિદ્યાર્થીઓ ગેરહાજર છે ?...

(૩) કયા - કયા ધોરણના વિદ્યાર્થીઓની ગેરહાજર સંખ્યા એક સરખી છે ?..

(૪) કયા ધોરણમાં એક પણ વિદ્યાર્થી ગેરહાજર નથી ?...

(૫) કયા - કયા ધોરણમાં વિદ્યાર્થીઓની હાજર સંખ્યા એકસરખી છે ?..

(૬) કયા ધોરણમાં સૌથી વધારે વિદ્યાર્થીઓ ગેરહાજર છે ?..

પ્રશ્ન-૨. નીચેના કોષ્ટકમાં એક શાળામાં કુલ ૬૬ વિદ્યાર્થીઓમાંથી બાળમેળાની પ્રવૃતિમાં ભાગ લીધેલ વિદ્યાર્થીઓની માહિતી આપી છે, તેના આધારે પ્રશ્નોના જવાબ આપો તથા ભાગ લીધેલ વિદ્યાર્થી નો ચાર્ટ બનાવો. (☺ = ૧ વિદ્યાર્થી)

ક્રમ	પ્રવૃતિ	સંખ્યા
૧	ચિત્રકામ	૧૨
૨	ચીટકકામ	૮
૩	છાપકામ	૧૦
૪	કાગળકામ	૬
૫	રંગોળી	૯
૬	અભિનય ગીત	૬

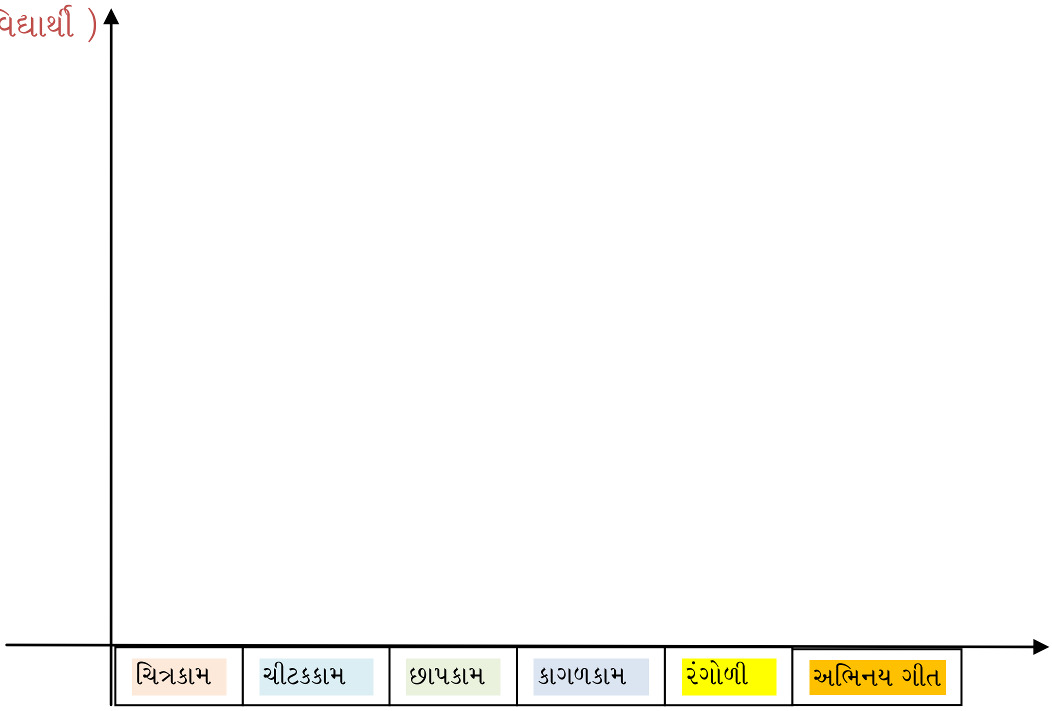

(૧) કઇ સ્પર્ધામાં સૌથી વધારે વિદ્યાર્થીઓએ ભાગ લીધો ?..

(૨) કઇ સ્પર્ધામાં સૌથી ઓછા વિદ્યાર્થીઓએ ભાગ લીધો ?..

(૩) કુલ કેટલા વિદ્યાર્થીઓએ બાળમેળામાં ભાગ લીધો ?...

(૪) કેટલા વિદ્યાર્થીઓએ બાળમેળામાં ભાગ લીધો નહી ?..

(૫) કાગળકામ કરતાં ચિત્રકામમાં કેટલા ગણા વિદ્યાર્થીઓએ ભાગ લીધો ?..

(અ) ત્રણ ગણા (બ) ચાર ગણા (ક) બે ગણા (ડ) પાંચ ગણા

(૬) ચીટકકામ અને છાપકામ કરતાં બાળકો વચ્ચે તફાવત કેટલો ?..

પ્રશ્ન-૩. નીચે બાળકોની મનપસંદ મીઠાઇની વિગત આપેલી છે. તેના આધારે ચાર્ટ બનાવો તથા પ્રશ્નોના જવાબ આપો.(☺ = ૧ બાળક)

મનપસંદ મીઠાઇ	બાળકોની સંખ્યા
હલવો	૧૪
જલેબી	૧૬
મોહનથાળ	૮
બરફી	૧૦
ગુલાબજાંબુ	૯
પેંડા	૧૨
કોપરાપાક	૬

(૧) સૌથી વધુ મનપસંદ મીઠાઇ .... અને સૌથી ઓછી મનપસંદ મીઠાઇ ....છે.

(૨) ગુલાબજાંબુ પસંદ કરતાં બાળકોની સંખ્યા .... છે.

(૩) કોપરાપાક પસંદ કરતા બાળકોની સંખ્યા પેંડા પસંદ કરતા વિદ્યાર્થીઓ કરતાં .... છે.

(અડધી કે બમણી)

(૪) જલેબી પસંદ કરતા બાળકોની સંખ્યા મોહનથાળ પસંદ કરતા વિદ્યાર્થીઓ કરતાં .... છે.

(અડધી કે બમણી)

(૫) હલવો અને જલેબી પસંદ કરતાં બાળકો વચ્ચેનો તફાવત .... છે.

(૬) બરફી કરતા હલવો પસંદ કરતાં બાળકોની સંખ્યા .... છે. (વધારે / ઓછી)

(૭) જલેબી પસંદ કરતા બાળકો કોપરાપાક પસંદ કરતા બાળકો કરતા કેટલા વધારે છે ? ....

(અ) ૬ (બ) ૧૬ (ક) ૧૦ (ડ) ૨૬

વિષય – પર્યાવરણ ૨૦. કેટલા રે કેટલા

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧. પરિવારના સભ્યોની ભૂમિકા, પરિવારનો પ્રભાવ (ગુણ, લક્ષણ, આદત, વ્યવહાર) અને સાથે રહેવા માટેની જરૂરિયાત સમજી શકે.

પ્રશ્ન-૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) તમારા કુટુંબના સભ્યોમાં નીચેનામાંથી કોણ હોઇ શકે નહી ?..................................

(અ) દાદા (બ) કાકા (ક) મામા (ડ) ફોઇ

(૨) નાના અને વિભક્ત કુટુંબના સભ્યોમાં નીચેનામાંથી કોણ હોઇ શકે નહી ?

(અ) કાકા (બ) મમ્મી (ક) પપ્પા (ડ) ભાઇ

(૩) સયુંક્ત કુટુંબમાં રહેવાથી બાળકોમાં કયા ગુણનો વિકાસ થાય ?...........................

(અ) ઈર્ષા (બ) નેતૃત્વ (ક) સમૂહભાવના (ડ) એકલતા

(૪) આ એકમમાં આપેલા નીચેના પરિવારમાંથી કોનું કુટુંબ મોટુ અને સયુંક્ત કુટુંબ કહેવાય ?...............

(અ) કેતન (બ) સીતા (ક) તારા (ડ) કાવેરી

(૫) સયુંક્ત કુટુંબ માટે નીચેના પૈકી શું સાચું નથી ?...

(અ) વડીલો દ્વારા બાળકોનું ઘડતર થાય છે. (બ) કુટુંબના સભ્યોમાં સમૂહભાવના વિકસે છે.

(ક) કુટુંબના બધાં જ સભ્યોનું ભોજન એક રસોડે બને છે. (ડ) વડીલોનું સન્માન જળવાતું નથી.

(૬) કુટુંબમાં વડીલોએ બાળકો સમક્ષ શું ના કરવું જાઇએ ?...........................

(અ) કેફી પદાર્થોનું સેવન (બ) પુસ્તકોનું વાચન (ક) સમૂહમાં ભોજન (ડ) ધાર્મિક પૂંજાપાઠ

(૭) કેતનના પિતા અને કાકા પોતાના કુટુંબના સભ્યોથી અલગ બીજા શહેરમાં શા માટે રહેતાં હશે ?....

(અ) મોજ શોખ માટે (બ) તેમને એકલા રહેવુ ગમે છે.

(ક) નોકરી - ધંધા માટે (ડ) ઘરમાં બધાની સાર સંભાળ ન રાખવી પડે

પ્રશ્ન- ૨. નીચેના પશ્નોના જવાબ લખો

(૧) સયુંક્ત કુટુંબ કોને કહેવાય ?..

....

(૨) વિભક્ત કુટુંબ કોને કહેવાય ?..

....

(૩) કુટુંબમાં રહેવાથી શું શું ફાયદા થાય ?..

....

....

....

(૪) કોઇ વ્યક્તિ બીજા કોઇ નાના બાળકને દત્તક શા માટે લેતાં હશે ?..

....

(૫) સયુંક્ત કુટુંબમાંથી કયા કયા કારણોસર બીજા કેટલાંક સભ્યોને અલગ બીજા શહેર કે ગામમાં રહેવા માટે જવું પડે છે ?..

....

(૬) સીતાના સયુંક્ત અને મોટાં કુટુંબમાંથી કઇ કઇ સારી બાબત તમને જોવા મળી ?..........................

....

પ્રશ્ન- ૩. સયુંક્ત કુટંબને લાગુ પડતા વાક્યની સામે ✓ અને લાગુ ના પડતા હોય તેની સામે × ની નિશાની કરો.

(૧) સમૂહભાવનાનો વિકાસ થાય છે. ☐

(૨) કુટુંબના સભ્યો એકબીજાને મદદ કરતાં નથી. ☐

(૩) જો ઘર નાનું હોય તો સાથે રહેવામાં અગવડતાં પડે છે. ☐

(૪) કુટુંબમાં બધાં અલગ અલગ રસોડું બનાવીને ભોજન કરે છે. ☐

(૫) નાનાં બાળકોને દાદા - દાદી પાસેથી અવનવી વાર્તાઓ સાંભળવા મળે છે. ☐

(૬) કુટુંબમાં સભ્યો વચ્ચે કોઇક કારણોસર નાનાં નાનાં ઝઘડાઓ થતાં હોય છે . ☐

(૭) બાળકોની સારસંભાળ સારી રીતે રખાતી નથી. ☐

(૮) વડીલો પાસેથી સલાહ અને સારુ શીખવાનું મળતું રહે છે. ☐

(૯) ગૂંચવાયેલા અને મોટા પ્રશ્નોનું જલદીથી નિરાકરણ આવતું નથી. ☐

(૧૦) બાળકો નીડરતાથી અને આનંદથી રહે છે. ☐

પ્રશ્ન- ૪. નીચેની વિગત વાંચીને કેતનનું કુટુંબવૃક્ષ બનાવો.

કેતન, તેના પિતા, કાકા અને પિતરાઇ ભાઇઓ સાથે અમદાવાદની કૉલોનીમાં રહે છે. કેતનના પિતા થોડા પૈસા કેતનના દાદાને નિયમિત ગામડે મોકલે છે. કેતનની માતા, દાદા, દાદી, કાકી, નાનો ભાઇ અને બહેન ગામડામાં રહે છે. વર્ષમાં એક વાર કેતન ગામડે જાય છે.

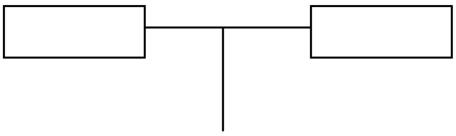

વિષય – પર્યાવરણ ૨૧. પાણી બચાવીએ

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧. પાણીનું મહત્વ સમજે અને પાણીનો દુરુપયોગ / અપવ્યય અટકાવવા માટે પોતાનો અવાજ ઉઠાવે.

પ્રશ્ન-૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) તમારા ગામમાં વરસાદના પાણીનો સૌથી વધારે સંગ્રહ ક્યાં થાય છે ?......................................

(અ) નદીમાં (બ) ગામની મોટી ટાંકીમાં (ક) તળાવમાં (ડ) દરિયામાં

(૨) આપણે પાણીનો ....ઉપયોગ કરવો જોઇએ.

(અ) વધારે (બ) કરકસરપૂર્વક (ક) ખૂબ ઓછો (ડ) બેફામ

(૩) વરસાદી પાણીનો સંગ્રહ કરવા માટે નીચેનામાંથી શું કરવું જોઇએ ?..

(અ) ભૂગર્ભ ટાંકા બનાવવા જોઇએ. (બ) ગામમાં તળાવ બનાવવું જોઇએ.

(ક) ખેત તલાવડીઓ બનાવવી જોઇએ. (ડ) આપેલા બધાં જ

(૪) નીચેનામાંથી કઇ રીત દ્વારા પાણીનો બચાવ થાય છે ?...

(અ) મયૂર બાથરૂમમાં ફૂવારો ચાલુ રાખીને સ્નાન કરે છે.

(બ) મયૂરની મમ્મી ફળો અને શાકભાજી ધોયેલું પાણી બગીચામાં રેડે છે.

(ક) મયૂરનો ભાઇ હાથ - પગ ધોઇને વારંવાર નળ ચાલુ રાખે છે.

(ડ) મયુરનો નાનો ભાઇ નળ ચાલુ રાખીને સ્નાન કરે છે.

(૫) શાળામાં પાણીનો બચાવ કરવા માટે નીચેનામાંથી શું ન કરવું જોઇએ ?....................................

(અ) પાણીની ટાંકીમાંથી વપરાયેલું પાણી બગીચા સુધી પહોંચે તે રીતે નીક કરવી જોઇએ.

(બ) પાણીની ટાંકીનો નળ ટપકતો હોય તો બંધ કરવો જોઇએ.

(ક) શૌચાલયમાં પાણીનો નળ ચાલુ ન રહી જાઇ તે માટે કાળજી રાખવી જોઇએ.

(ડ) હાથ પગ ધોતાં સમયે પાણીનો નળ ચાલુ રાખી પોતાના મિત્રો સાથે ગમ્મત કરવી જોઇએ.

(૬) નીચેનામાંથી કયા સ્થળે પાણીનો બગાડ થાય છે ?...

(અ) તળાવકાંઠે (બ) વોટરપાર્ક (ક) હોટલ (ડ) જાહેર શૌચાલય

(૭) નીચેનામાંથી કયા સ્થળનું પાણી પીવાલાયક હોતું નથી ?..

(અ) તળાવ (બ) ઝરણું (ક) કૂવો (ડ) હેડપંપ

(૮) કપડાં ધોયેલું પાણી ફરીથી ક્યાં ઉપયોગમાં લેવું જોઇએ ?...

(અ) બગીચામાં (બ) સંડાસમાં (ક) ભોંયતળિયું સાફ કરવા (ડ) સ્નાન કરવામાં

પ્રશ્ન- ૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) જો તમારું ગામ રણપ્રદેશમાં આવેલું હોય તો પાણી માટે કેવી કેવી મુશ્કેલીઓ પડે તે વિચારીને લખો. ....

....

....

....

(૨) વરસાદના પાણીનો સંગ્રહ કઇ કઇ રીતે કરી શકાય ?...

....

....

(૩) પાણીનો બચાવ કઇ કઇ રીતે કરી શકાય તે વિચારીને લખો..

....

....

....

(૪) કયા કયા સ્થળોએ પાણીનો બગાડ થાય છે ?..

....

(૫) પાણીનો ઉપયોગ ક્યાં ક્યાં થાય છે ?..

....

....

પ્રશ્ન- ૩. નીચેના વિધાનો સાચાં છે કે ખોટાં તે જણાવો.

(૧) પાણીની તંગી હોય ત્યારે જ પાણી બચાવવું જોઇએ. [ ]

(૨) ફળો અને શાકભાજી ધોયેલું પાણી છોડને પીવડાવી શકાય. [ ]

(૩) પાણીનો નળ ટપકતોં હોય તો તેને રિપૅર કરાવવો જોઇએ. [ ]

(૪) વરસાદના પાણીનો સંગ્રહ કરવા માટે ભૂગર્ભ ટાંકી બનાવવી જોઇએ. [ ]

(૫) નળ ચાલુ રાખીને સ્નાન કરવાથી પાણીનો બચાવ થાય છે. [ ]

(૬) નદી - તળાવમાં કપડા ધોવાથી અને ઢોર - ઢાંખર નવડાવવાથી પાણી દૂષિત થાય છે. [ ]

(૭) વધુ વરસાદ પડે છે તેવા વિસ્તારોમાં પાણીનો સંગ્રહ કરવાની જરૂર નથી. [ ]

પ્રશ્ન-૪. યોગ્ય રીતે જોડકા જોડો.

વિભાગ - અ	વિભાગ - બ
(૧) હાથ- પગ ધોયેલું પાણી -	(અ) શોષખાડામાં
(૨) કપડાં ધોયેલું પાણી -	(બ) ઝાડ - છોડને આપવું
(૩) સ્નાન કરેલું પાણી -	(ક) શૌચાલય સાફ કરવા
(૪) ફળ શાકભાજી ધોયેલું પાણી -	(ડ) ભોયતળિયું સાફ કરવા
	(ઇ) રસ્તા પર જવા દેવું

વિષય – પર્યાવરણ   ૨૨ - ડાબું - જમણું

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧. નકશામાં ડાબી - જમણી દિશા ઓળખી શકે.
૨. નકશા નિર્માણની સમજ કેળવી શકે.

પ્રશ્ન-૧. પાઠયપુસ્તકના પાન નંબર ૧૫૨ પર આપેલ નકશાના આધારે પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.

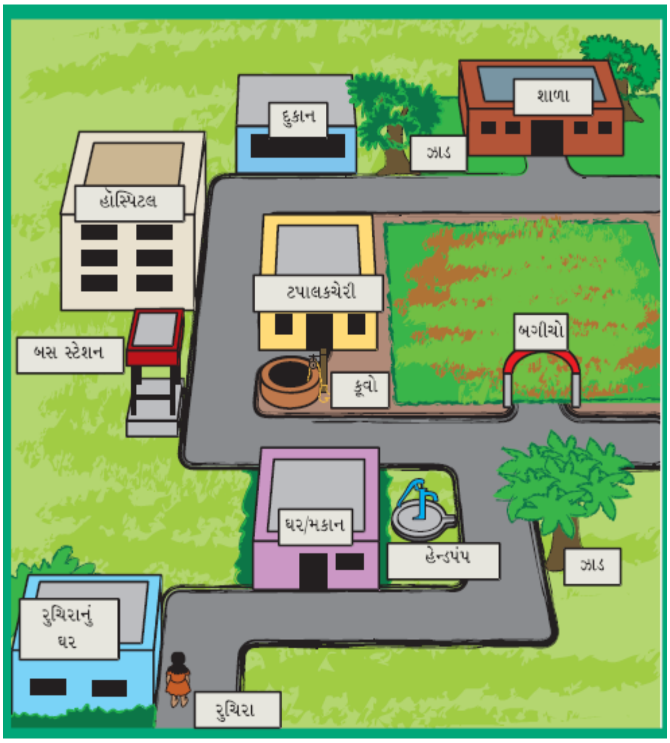

(૧) રૂચિરાના ઘરથી શાળા તરફ જતા જમણી બાજુએ સૌથી પહેલાં શું આવશે ?................................

(અ) હેડપંપ (બ) બગીચો (ક) ઝાડ (ડ) ઘર

(૨) રૂચિરાના ઘરથી શાળા તરફ જતા ડાબી બાજુએ સૌથી પહેલાં શું આવશે ?...................................

(અ) ઘર (બ) હેંડપંપ (ક) કૂવો (ડ) બસસ્ટેશન

(૩) રૂચિરાના ઘરથી શાળા તરફ જતા ડાબી બાજુએ શું નથી આવતું ?..

(અ) હેન્ડપંપ (બ) દુકાન (ક) ટપાલ કચેરી (ડ) ઘર

(૪) રૂચિરાના ઘરથી શાળા તરફ જતા બગીચો કઇ બાજુએ આવશે ?.....................................

(અ) સામે (બ) ડાબી (ક) જમણી (ડ) પાછળ

(૫) રૂચિરાના ઘરથી શાળા તરફ જતા કઇ કઇ વસ્તુઓ અને જગ્યાઓ આવે છે ?..................................
....
....

(૬) રૂચિરા શાળાએથી છૂટીને પોતાના ઘેર આવે તો જમણી બાજુએ સૌથી પહેલાં શું આવેલું છે ?.................

(અ) ઝાડ (બ) ટપાલકચેરી (ક) દુકાન (ડ) બગીચો

(૭) રૂચિરાના ઘેરથી શાળાએ જતા રસ્તા પર કેટલાં વળાંક આવે છે ?...
....

(૮) આ નકશામાં કેટલા વૃક્ષો છે ?...

પ્રશ્ન-૨. પાઠયપુસ્તકના પાન નંબર ૧૫૪ પર આપેલ નકશાના આધારે નિશાનીઓ ઓળખો અને જોડો.

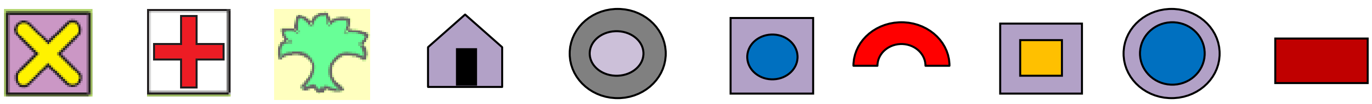

ઘર | બગીચો | હેન્ડપંપ | કૂવો | દવાખાનું | બસ સ્ટેશન | શાળા | દુકાન | ટપાલ કચેરી | ઝાડ

પ્રશ્ન -૩. નીચે આપેલા નકશામાં સંકેતો મૂકી સૂચિ બનાવો. (તમારી જાતે નિશાની બનાવો)

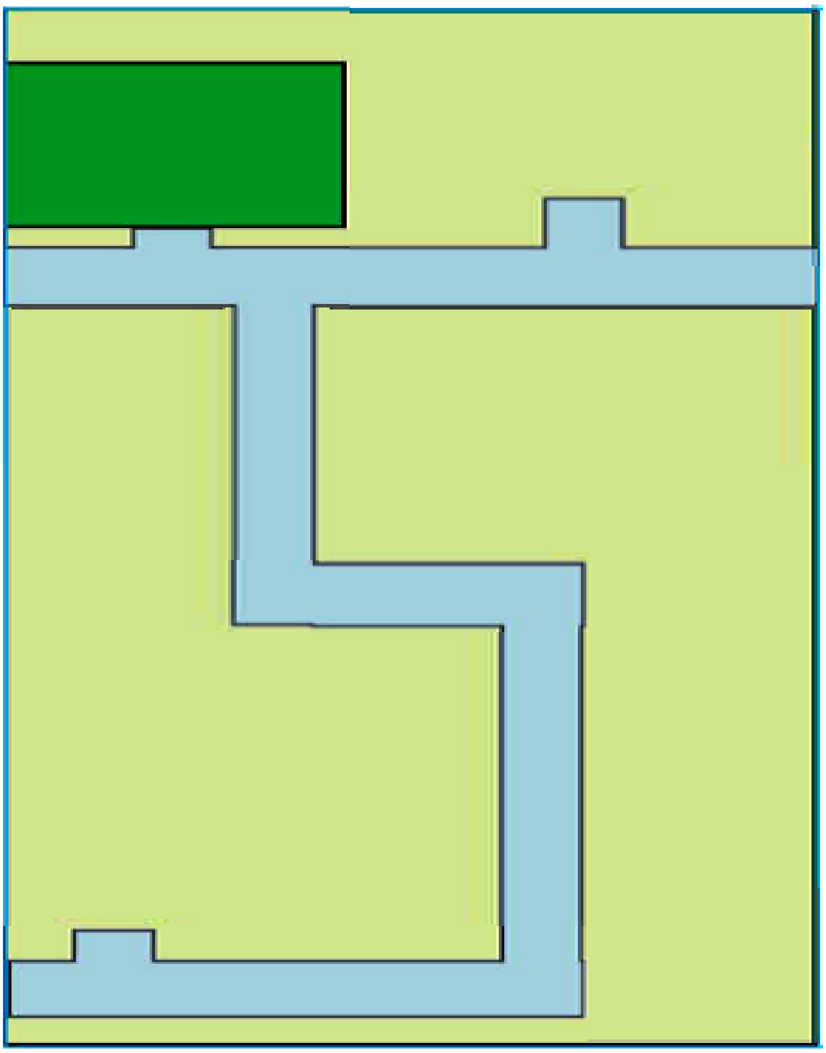

બગીચો	શાળા
બસ સ્ટેશન	કૂવો
દવાખાનું	ઘર
ટપાલ કચેરી	ઝાડ
હેન્ડપંપ	દુકાન

પ્રશ્ન- ૪. નીચે આપેલા નકશાના આધારે પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

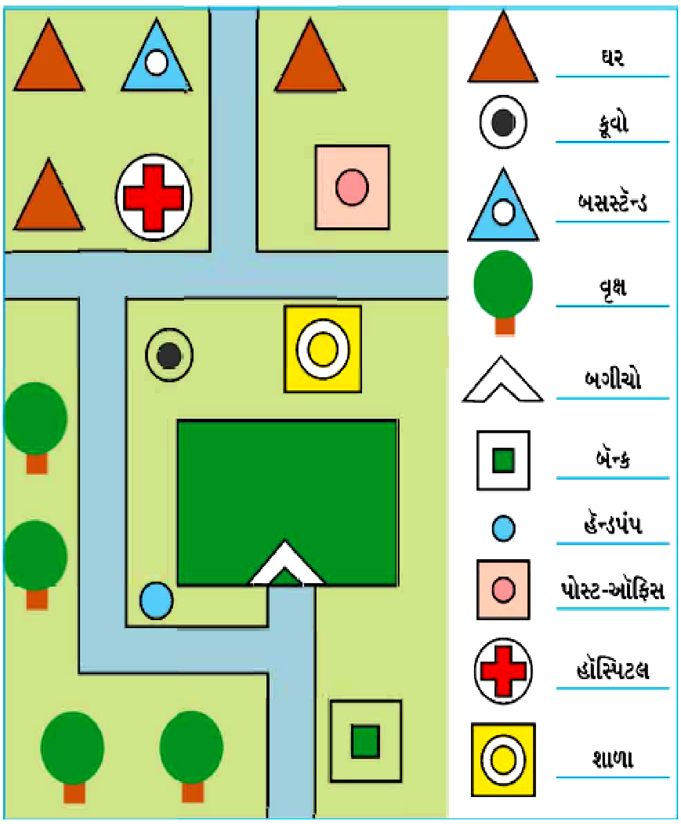

(૧) નકશામાં કુલ કેટલા વૃક્ષો છે ?......................

(૨) નકશામાં કુલ કેટલા ઘર છે ?......................

(૩) પોસ્ટઓફિસ થી રસ્તાની સામેની બાજુએ શું આવેલું છે ?..

(૪) નકશામાં કુલ કેટલા સંકેતો છે ?....................

(૫) કૂવાની બાજુમાં શું આવેલું છે ?....................

(૬) કૂવાથી બૅન્ક સુધી જવા કેટલા વળાંક લેવા પડશે ? ....

(૭) બગીચાથી સૌથી નજીક શું છે ?...................

(અ) કૂવો (બ) દવાખાનું (ક) બૅન્ક (ડ) હેન્ડપંપ

(૮) બસસ્ટેન્ડની બરાબર સામે શું છે ?................

(અ) દવાખાનું (બ) બગીચો (ક) શાળા (ડ) શાળા

વિષય - ગુજરાતી ૧૪. ઉખાણા

અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧.૩.૨ / ૧.૩.૩ / ૨.૩.૯ / ૩.૩.૬ / ૪.૩.૫

પ્રશ્ન-૧. નીચેના ઉખાણા વાંચીને ઓળખી બતાવો હું કોણ ?

(૧) લાંબી ડોક પણ નથી ઊંટ, દીપડો નથી તોય ટપકાં ખૂબ,
મને જોઈને થશો તાજુબ, પ્રાણીઓમાં હું ઊંચું ખૂબ.

(૨) પીઠે મારો ટેકો, ને ઊંચી છે ડોક,
વાહન તરીકે રાખે મને રણના લોક.

(૩) કૂણું કૂણું ઘાસ ચરું, લાંબા કાન ઊંચા કરું,
દૂરથી જુઓ તો ઢગલો રૂ, બધાં કહે હું બહું ડરુ.

(૪) પૈડાં બે પણ ગાડું નહી, ઝડપી દોડે પણ ઘાસ ખાય નહી.
લોખંડની પણ મોટર નહી, સવારી થાય પણ ઘોડો નહી.

(૫) ત્રણ અક્ષરનું મારું નામ, લખવા માટે આવુ કામ,
છેલ્લો અક્ષર કાપો તો કાગડો બનું, નાના - મોટા સૌને હું ગમું.

(૬) ઘેલા ગાંડા ભોળા જેવાં, એક પાછળ એક જાય,
રૂ ના જેવાં રૂછડાં ઉપર, જેનાં કપડાં થાય.

(૭) આંઠ પગનો અઠંગ રાજા, દોરા માંહે જે રમતો,
જાળ જેવું ઘર બનાવી, ઉદ્યોગી તે રહેતો.

(૮) એક ઝાડ એવું, જેમાં લાંબી ટૂંકી સોયો,
દાતણનો છે એ રાજા, મેં એવો કોઇ ન જાયો.

(૯) પઢતા પણ પંડિત નહી, પૂર્યો પણ નહી ચોર;
ચતુર હોય તો ચેતજો, મધુરો પણ નહી મોર.

(૧૦) ઝાડનું છોકરું ને ઘેર ઘેર વસતું,
હજાર ચીજો થાય જે, સુથાર ઘરે રમતું.

પ્રશ્ન-૨. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) કઠણ પથ્થર જેવી પીઠ કોની હોય છે ?..............................
(અ) માછલી (બ) કાચબો (ક) મગર (ડ) ગરોળી

(૨) મીણબત્તી પોતે બળી સૌને શું આપે છે ?..............................
(અ) પ્રકાશ (બ) અંધારું (ક) મીણ (ડ) આપેલાં તમામ

(૩) (વાયુ, પવન, વાદળ, વાયરો) શબ્દજૂથ પૈકી કયો શબ્દ અર્થની દ્રષ્ટિએ જુદો પડે છે ?................
(અ) વાયરો (બ) પવન (ક) વાયુ (ડ) વાદળ

(૪) ઊંચું એવું ઝાડ ને વાદળ સુધી જાય, માથા જેવડા કુળમાંથી પાણી સહુને પાય. બોલો હું કોણ ?....

(અ) ખજૂરી (બ) તાડ (ક) નાળિયેરી (ડ) નિલગિરિ

(૫) રાતાં રાતાં રતનજી ઉપર લીલા પાન, મૂળાના તો સગા ભાઇ અથાણાના માન. બોલો હું કોણ?.....

(અ) સૂરણ (બ) બીટ (ક) ગાજર (ડ) શક્કરિયું

(૬) એક ગોળી એવી, જે પોચી પોચી પટ, વેલા ઉપર થાય, જેને લાકો ખાય ઝટ. બોલો હું કોણ ?.....

(અ) રાસબરી (બ) દ્રાક્ષ (ક) લીંબોળી (ડ) શેતૂર

પ્રશ્ન-૩. ચિત્રને આધારે વર્ણન કરો.

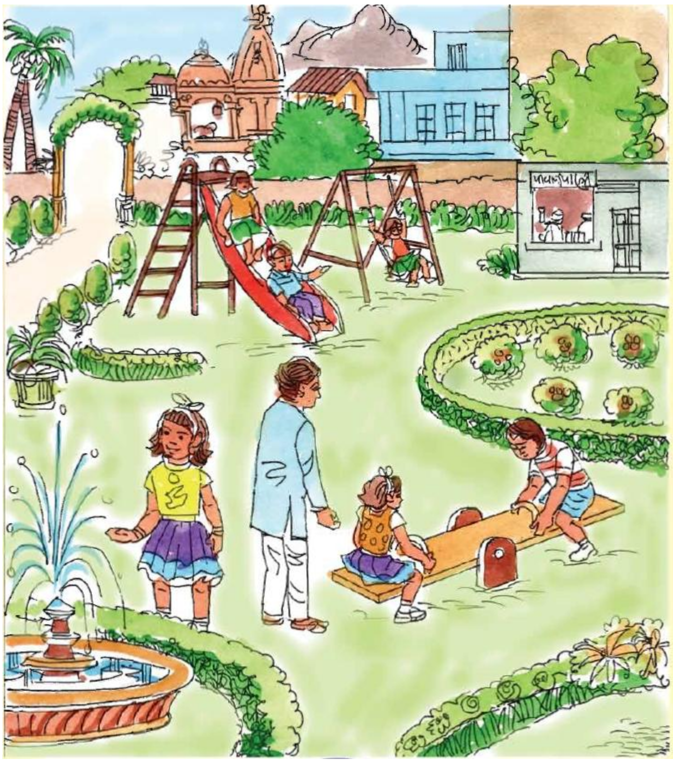

પ્રશ્ન-૪. સૂચના પ્રમાણે કરો.

(ક) નીચે આપેલાં શબ્દોને કક્કાવારી ક્રમમાં ગોઠવો.

(૧) દાંડી, કઠણ, ગીત, તાડ

(૧) .... (૨) .... (૩) .... (૪) ....

(૨) પ્રકાશ, વાયરો, શરીર, અજવાળું

(૧) .... (૨) .... (૩) .... (૪) ....

પ્રશ્ન-૫. કાચબા વિશે પાંચ - સાત વાક્યો લખો.

....

....

....

....

વિષય - ગણિત ૧૪. રૂપિયા - પૈસા

❖ **અધ્યયન નિષ્પતિઓ :-** ૧. નોટો સિક્કાની ગણતરી કરી રકમ મેળવી શકે.
૨. રૂપિયા - પૈસાના વ્યવહારુ કોયડા સરવાળા બાદબાકી થી ઉકેલી શકે.
૩. રૂપિયા - પૈસાના ભાવપત્રક અને સાદા બિલ બનાવી શકે.

પ્રશ્ન- ૧. (અ) નીચે આપેલા કોષ્ટકમાં આપેલી વસ્તુઓની કિંમત પ્રમાણે નોટો અને સિક્કાની ગણતરી કરો.
(નોટ અને સિક્કા એકથી વધારે વખત લઇ શકાય)

પેન્સિલ - ૩ રૂપિયા ૫૦ પૈસા	૨. રૂ. નો એક સિક્કો, ૧. રૂ નો એક સિક્કો અને ૫૦ પૈસાનો એક સિક્કો
નોટબુક - ૧૫ રૂપિયા	
વૉટર બૅગ - ૭૨ રૂપિયા	
સ્કુલ બૅગ - ૧૫૬ રૂપિયા	
ટેનિસ બોલ - ૩૫ રૂપિયા	
માર્કર પેન - ૧૨ રૂપિયા અને ૫૦ પૈસા	
ઢીંગલી - ૨૮ રૂપિયા	

પ્રશ્ન- ૧. (બ) આપેલી નોટો અને સિક્કાઓની ગણતરી કરી કુલ કિંમત લખો.

પ્રશ્ન- ૨. પાઠ્યપુસ્તકના પાન નંબર- ૧૯૪ પર આપેલ વસ્તુઓની કિંમતને આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(૧) બે જિરાફ અને એક ઢીંગલીના કેટલા રૂપિયા થાય ?..

(૨) એક દડો અને બે નોટબુકના કેટલા રૂપિયા થાય ?..

(૩) ચાર રબ્બર અને બે ચોકલેટના કેટલા રૂપિયા થાય ?...

(૪) જો તમારી પાસે ૨૫ રૂપિયા હોય તો તમે કઇ કઇ વસ્તુઓ ખરીદી શકો ?

(અ) ....

(બ) ....

(૫) એક બિસ્કિટનું પૅકેટ, એક ગ્લાસ દૂધ અને બે કેળાના કેટલા રૂપિયા થાય ?.......................................

(૬) એક નોટબુક, એક પેન્સિલ અને એક રબ્બરના કેટલા રૂપિયા થાય ?..

પ્રશ્ન- ૩. ખૂટતી વિગત પૂર્ણ કરી બિલ પૂર્ણ કરો.

કૅશ મેમો
વિનાયક સ્ટેશનરી, ગોધરા
બિલ નંબર - ૧૫૧ તા- ૨/૩/૨૦૨૦
નામ - વનરાજસિંહ સોલંકી

વસ્તુ	નંગ	ભાવ	રૂપિયા	પૈસા
પૅન્સિલ બૉક્સ	૨	૩૫	૭૦	૦૦
માપપટ્ટી	૫	૪.૫૦		
નોટબુક	૧૦	૧૫		
પૅન્સિલ કલર બૉક્સ	૩	૧૦		
સ્કેચ પૅન બૉક્સ	૧		૨૦	૦૦
રબ્બર બૉક્સ	૧	૩૫.૫૦		
		કુલ		

પ્રશ્ન- ૪. નીચેના દાખલા ગણો.

	રૂપિયા	પૈસા
	૪	૦ ૦
+	૫	૫ ૦

	રૂપિયા	પૈસા
	૨ ૭	૫ ૦
+	૯	૫ ૦

	રૂપિયા	પૈસા
	૫ ૮	૫ ૦
+	૭ ૦	૦ ૦

	રૂપિયા	પૈસા
	૪	૦ ૦
+	૧ ૬	૦ ૦

	રૂપિયા	પૈસા
	૭ ૨	૫ ૦
-	૧ ૫	૦ ૦

	રૂપિયા	પૈસા
	૪ ૬	૦ ૦
-	૨ ૮	૫ ૦

	રૂપિયા	પૈસા
	૧ ૧	૦ ૦
-	૩	૦ ૦

	રૂપિયા	પૈસા
	૧ ૦ ૪	૫ ૦
-	૩ ૬	૦ ૦

પ્રશ્ન- ૫. નીચેના કોયડા ઉકેલો.

(૧) નિલમ દુકાનદાર પાસેથી ૩૪ રૂ. ની ખાંડ, ૪૫ રૂ. નો ગોળ અને ૬૦ રૂ. ની ચા ખરીદે છે તો તે દુકાનદારને કેટલા રૂપિયા ચૂકવશે ?	(૨) કેતન વડોદરા થી અમદાવાદ બસમાં જાય છે. બસનું ભાડું ૧૨૪ રૂ. છે. કેતન ટિકિટ લેવા માટે કંડક્ટરને ૨૦૦ રૂ. ની નોટ આપી તો કંડક્ટર કેટલા રૂપિયા પાછા આપશેં ?
(૩) રીમા પાસે ૧૦૦ રૂપિયા હતા. તેણે ૧૫ રૂ. ની પેન, ૪૮ રૂ. ની નોટબુકો ખરીદી તો હવે તેની પાસે કેટલા રૂપિયા બાકી રહે ?	(૪) આશાબેને ૧૨.૫૦ રૂ. ના ટામેટાં, ૮ રૂ. ની દૂધી અને ૨૦ રૂ. ના પરવળ ખરીદ્યા. તેમણે શાકભાજી વાળાને ૫૦ રૂ. ની નોટ આપી તો શાકભાજીવાળો કેટલા રૂપિયા પાછા આપશે ?
(૫) અમદાવાદ થી મુંબઇનું રેલ્વે ભાડું ૨૪૨ રૂ. છે. નયને એક ટિકિટ બુક કરાવી અને ૧૦૦ રૂ ની ત્રણ નોટ આપી તો તેને ટિકિટ સાથે કેટલા રૂપિયા પાછા મળશે ?	(૬) જગતે ૪.૫૦ રૂપિયાની બે પૅન્સિલ અને ૧.૫૦ રૂ. ના ત્રણ રબ્બર ખરીદ્યા તો તેણે કુલ કેટલા રૂપિયાની ખરીદી કરી ?

પ્રશ્ન- ૬. પાઠયપુસ્તક પાન નંબર ૧૯૯ પર આપેલ રેલવે મસાફરીને આધારે પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(૧) ગોલપરા થી ગુવાહાટી સુધીનું અંતર કેટલું થાય ?..

(૨) ન્યુમાલ થી ગુવાહાટી સુધીનું અંતર કેટલું થાય ?...

(૩) જયેશ ન્યુજલપાઇગુડી થી ગોલપરા જાય છે તો કેટલું ભાડું થશે ?.......................................

(૪) લોકેશ અને તેનો મિત્ર લવેશ ન્યુજલપાઇગુડી થી ગુવાહાટી જાય છે. લોકેશ બે ટિકિટ બુક કરાવે છે તો તેણે ટિકિટના કેટલા રૂપિયા આપવા પડશે ?..

(૫) જૈનિક અને તેના બે મિત્રો સાથે ન્યુમાલ થી ગુવાહાટી જાય છે તો તેમણે કેટલા રૂપિયા ચૂકવવા પડશે ? તેઓ ૨૦૦ રૂ. આપે તો ટિકિટ સાથે કેટલા રૂપિયા પાછા મળે ?...............................

વિષય – પર્યાવરણ   ૨૩. સુંદર કપડાં

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧. કપડાંઓમાં ડિઝાઇન અને તેની રચના વિશે જાણી શકે.
૨. ચિત્ર, ડિઝાઇન, નમૂનાઓ, મોડેલની રચના કરી શકે.

પ્રશ્ન-૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) સાડીઓ ઉપર દોરાની મદદથી સુંદર ડિઝાઇન ઉપસાવવા માટે શું કરવામાં આવે છે ?..................

(અ) રંગકામ (બ) ચિત્રકામ (ક) ભરતકામ (ડ) છાપકામ

(૨) પહેરવાનાં કપડાં તથા ચાદર ઉપર વિવિધ આકારો ની ભાત પાડવા માટે શું કરવામાં આવે છે ?....

(અ) છાપકામ (બ) ગડીકામ (ક) ચિત્રકામ (ડ) ભરતકામ

(૩) ઓઢણી ઉપર આભલાં, ટીલડીઓ ચોંટાડવામાં આવે છે તેને શું કહેવાય ?..........................

(અ) છાપકામ (બ) ચિત્રકામ (ક) રંગકામ (ડ) ચીટકકામ

(૪) ઓઢણી કે ચોલી પર નીચેનામાંથી શું લગાડવામાં નથી આવતું ?...

(અ) આભલાં (બ) ટીલડી (ક) જરી (ડ) મણકા

(૫) સુતરાઉ કાપડ શામાંથી બને છે ?...

(અ) રૂ (બ) શણ (ક) ઊન (ડ) રેશમ

(૬) રૂ શામાંથી મળે છે ?...

(અ) શણ (બ) સાલ (ક) કપાસ (ડ) આપેલા તમામ

(૭) શિલ્કની સાડીઓ કયા કાપડમાંથી બનાવવામાં આવે છે ?............................

(અ) સુતરાઉ (બ) રેશમ (ક) ઊન (ડ) શણ

(૮) ગુજરાતના કયા વિસ્તારનું ભરતકામ દેશભરમાં પ્રખ્યાત છે ?...................................

(અ) સૌરાષ્ટ્ર (બ) કચ્છ (ક) પાટણ (ડ) સૂરત

(૯) નીચેનામાંથી કયા પ્રસંગે લોકો સુંદર અને આર્કષક કપડાં પહેરે છે ?......................................

(અ) મેળામાં (બ) લગ્ન પ્રસંગ (ક) તહેવારો અને ઉત્સવો (ડ) આપેલાં તમામ

પ્રશ્ન- ૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) કાપડ શામાંથી બનાવવામાં આવે છે ?..

....

(૨) કાપડને સુંદર અને આર્કષક બનાવવા માટે તેના પર શું શું કરવામાં આવે છે ?...........................

....

(૩) સ્ત્રીઓ કયા કયા પોશાક પહેરે છે ?...

....

(૪) પુરુષો કયા કયા પોશાક પહેરે છે ?..

....

પ્રશ્ન- ૩. નીચેના વિધાનો સાચાં બને તે રીતે ખોટો શબ્દ છેકી નાખો.

(૧) સ્ત્રીઓ દિવાળી / નવરાત્રીના તહેવારમાં આર્કષક અને સુંદર ચણિયા-ચોલી પહેરે છે.

(૨) સાડીઓને આર્કષક અને સુંદર બનાવવા માટે તેની કિનારીઓ પર લેસ / આભલાં લગાડાય છે.

(૩) અનાજ ભરવાના કોથળા શણ / રૂ માંથી બનાવવામાં આવે છે.

(૪) પાટણના પટોળાં મશીન / હાથ થી બનાવવામાં આવે છે.

(૫) પુરુષો સુંદર અને આર્કષક દેખાવ માટે માથે રંગબેરંગી પાઘડી / ટોપી પહેરે છે.

(૭) ગરમ કપડાં રૂ / ઊન માંથી બનાવવામાં આવે છે.

પ્રશ્ન- ૪. યોગ્ય રીતે જોડકા જોડો.

વિભાગ _ અ	વિભાગ - બ
(૧) સુતરાઉ કાપડ -	(અ) રેશમના કીડા
(૨) ગરમ કપડાં -	(બ) રૂ
(૩) રેશમી કપડાં -	(ક) શણ
(૪) કોથળાં -	(ડ) ઊન

પ્રશ્ન- ૫. નીચે આપેલા તકિયાના ચિત્રમાં ભીંડા, ડુંગળી, દોરાનું ગૂંચળું વગેરેની મદદથી છાપકામ કરી સુંદર અને આર્કષક બનાવો.

વિષય – પર્યાવરણ   ૨૪. જીવનનું જાળું

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧. પર્યાવરણની વસ્તુઓ એકબીજા પર નિર્ભર છે તે જાણી શકે.

પ્રશ્ન-૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) માણસને જીવન જીવવા માટે શું જરૂરી નથી ?..

(અ) પાણી (બ) હવા (ક) ચંદ્ર (ડ) સૂર્ય

(૨) માણસને જીવન જીવવા માટે જરૂરી વસ્તુઓ મેળવવા માટે નીચેના પૈકી કઇ કડી સાચી નથી ?......

(અ) ગાય - દૂધ - દહીં - ઘી (બ) ઘેંટુ - ઊન - ગરમ કપડાં

(બ) જમીન - માટી - ઈંટ - ઘર (ડ) કપાસ - શણ - સુતરાઉ કપડાં

(૩) આપણને ગરમી અને પ્રકાશ કોણ આપે છે ?...........................

(અ) સૂર્ય (બ) વાદળ (ક) ચંદ્ર (ડ) જમીન

(૪) ઘર બનાવવા માટે નીચેનામાંથી શાની જરૂર નથી ?........................

(અ) લાકડું (બ) પાણી (ક) ઈંટ (ડ) કાપડ

(૫) માણસને જીવન જીવવા માટે જમીનમાંથી શું નથી મળતું ?..

(અ) ઘર બનાવવા માટે ઈંટ, પથ્થર, રેતી , પાણી (બ) ખોરાક માટે અનાજ, શાકભાજી, ફળ

(ક) ઘરવપરાશ માટે માટીના અને ધાતુના વાસણો (ડ) શુધ્ધ હવા અને પ્રકાશ

(૬) નીચેનામાંથી કઇ વસ્તુ પ્રાણીઓ દ્વારા મળે છે ?......................................

(અ) રૂ (બ) કાગળ (ક) ઘી (બ) લાખ

(૭) નીચેનામાંથી કઇ વસ્તુ વનસ્પતિમાંથી મળે છે ?..............................

(અ) કેરોસીન (બ) ઈમારતી લાકડું (ક) ચામડું (ડ) દૂધ

(૮) પૃથ્વી પર બધાં જ સજીવો શાના પર નિર્ભર છે ?..................................

(અ) વનસ્પતિ (બ) પ્રાણી (ક) સૂર્યપ્રકાશ (ડ) જમીન

(૯) નીચેનામાંથી કયું જીવજંતુ ખેડૂતનો મિત્ર કહેવાય ?..

(અ) સાપ (બ) ઉંદર (ક) ખિસકોલી (ડ) કાચબો

(૧૦) (સૂર્યપ્રકાશ - વનસ્પતિ - .... - વાઘ) ખોરાક મેળવવા માટે નીચે આપેલ સજીવોની ખોરાક કડીમાં ખૂટતું નામ લખો.

(અ) માણસ (બ) સિંહ (ક) હરણ (ડ) માછલી

પ્રશ્ન- ૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) માણસને જીવન જીવવા માટેની કઇ કઇ વસ્તુઓ વનસ્પતિ પૂરી પાડે છે ?.................................

....

....

(૨) માણસને જીવન જીવવા માટની કઇ કઇ વસ્તુઓ પ્રાણીઓ પૂરી પાડે છે ?..................................

....

(૩) માણસને જીવન જીવવા માટે કઇ કઇ વસ્તુઓ જમીનમાંથી મળી રહે છે ?.................................

....

(૪) વનસ્પતિ આપણને કઇ કઇ રીતે ઉપયોગી છે ?..

....

....

....

પ્રશ્ન- ૩. અલગ પડતાં શબ્દની ફરતે ◯ કરો.

(૧) અનાજ, સુતરાઉ કાપડ, ઊન, લાકડું, ફળ

(૨) દૂધ, શાકભાજી, માંસ, ઈંડા, ઊન

(૩) લાકડું, ઈંટ, રેતી, પાણી, કાપડ

(૪) લોખંડ, દૂધ, ડીઝલ, ઈંટ, કુદરતી ગૅસ

પ્રશ્ન- ૪. નીચેના વિધાનો સાચાં છે કે ખોટાં તે જણાવો.

(૧) અળસિયું ખેડૂતનો મિત્ર કહેવાય. ☐

(૨) ઉંદર માણસને ઉપયોગી પ્રાણી છે. ☐

(૩) માણસો માત્ર વનસ્પતિનો જ ખોરાક માટે ઉપયોગ કરે છે. ☐

(૪) લોખંડ જેવી ધાતુ જમીનમાંથી મળે છે. ☐

(૫) સજીવોને જીવન જીવવા માટે હવા સૂર્ય આપે છે. ☐

(૬) બધાં જ સજીવો સૂર્યપ્રકાશ ઉપર નિર્ભર છે. ☐

પ્રશ્ન- ૫. યોગ્ય રીતે જોડકાં જોડો.

વિભાગ _ અ	વિભાગ - બ
(૧) વનસ્પતિ -	(અ) માટી, ધાતુ અને પેટ્રોલ
(૨) સૂર્ય -	(બ) માંસ, ઈંડા અને ઊન
(૩) જમીન -	(ક) ગરમી અને પ્રકાશ
(૪) પ્રાણીઓ -	(ડ) અનાજ, શાકભાજી અને ઈમારતી લાકડું

પ્રશ્ન- ૬. નીચે આપેલ વસ્તુઓનું કોષ્ટક પ્રમાણે વર્ગીકરણ કરો.

(બળતણ તેલ, ગરમ કપડાં, અનાજ, સુતરાઉ કપડાં, ઈંટ, લોખંડ, બૂટ - ચંપલ, કાગળ, રેતી, ઈમારતી લાકડું, ઈંડા, ગુંદર, ઔષધિ, તાંબુ,)

વનસ્પતિમાંથી મળતી વસ્તુઓ	પ્રાણીમાંથી મળતી વસ્તુઓ	જમીનમાંથી મળતી વસ્તુઓ

વિષય – પર્યાવરણ   ૨૫. આપણો તાલુકો

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧. પોતાના તાલુકા વિશે જાણી શકે.

પ્રશ્ન-૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) જિલ્લો કેવી રીતે બને છે ?..

(અ) ગામોના સમૂહથી (બ) કુટુંબોના સમૂહથી (ક) તાલુકાઓના સમૂહથી (ડ) શહેરોનાં સમૂહથી

(૨) તાલુકો કેવી રીતે બને છે ?...

(અ) ગામોના સમૂહથી (બ) કુટુંબોના સમૂહથી (ક) મોટાં શહેરોના સમૂહથી (ડ) જિલ્લાઓના સમૂહથી

(૩) નીચે આપેલી શબ્દહરોળ પૈકી કઇ શબ્દહરોળ ક્રમની દ્દષ્ટિએ સાચી છે ?......................................

(અ) તાલુકો - જિલ્લો - કુટુંબ - ગામ (બ) કુટુંબ - ગામ - તાલુકો - જિલ્લો

(ક) જિલ્લો - તાલુકો - કુટુંબ - ગામ (ડ) ગામ - તાલુકો - કુટુંબ - જિલ્લો

(૪) તાલુકા માટે નીચેના પૈકી શું સાચું નથી ?...

(અ) ગામડાંઓનો સમાવેશ થાય છે. (બ) જિલ્લાનો એક વિસ્તાર કહેવાય.

(બ) શહેરોનો સમાવેશ થાય છે. (ડ) તાલુકા પંચાયત હોય છે.

પ્રશ્ન- ૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) તમારા તાલુકાનું નામ જણાવો. ....

(૨) તમારા તાલુકાનું મુખ્ય મથકનું નામ જણાવો. ....

(૩) તમારો તાલુકો કયા જિલ્લામાં આવેલો છે?..

(૪) તમારા તાલુકાના પાડોશી તાલુકાઓ કયા કયા છે ?...

....

(૫) તમારા તાલુકામાં કેટલા ગામો આવેલાં છે ?..

(૬) તમારા તાલુકામાં કુલ કેટલી ગ્રામ પંચાયતો છે?...

(૭) તમારા તાલુકામાં કયા કયા ધાર્મિક સ્થળો આવેલા છે ?..

....

....

(૮) તમારા તાલુકામાં કયા કયા જોવાલાયક સ્થળો આવેલા છે ?...

....

(૯) તમારા તાલુકામાંથી કઇ કઇ નદીઓ પસાર થાય છે ?..

....

(૧૦) તમારા તાલુકામાં કયા કયા પર્વતો / ડુંગરો આવેલા છે ?...

....

(૧૧) તમારા તાલુકામાં કયા કયા મોટા તળાવો કે સરોવર આવેલાં છે ?...

....

(૧૨) તમારા તાલુકામાં કયા કયા ખેતીના પાકો થાય છે ?..

....

(૧૩) તમારા તાલુકામાં કઇ કઇ મોટી સરકારી ઇમારતો આવેલી છે ?...

....

(૧૪) તમારા તાલુકામાં કયા કયા મેળાઓ ભરાય છે ?..

....

(૧૫) તમારા તાલુકામાં કયા કયા ઊદ્યોગો ચાલે છે ?..

....

પ્રશ્ન- ૩. તમારા તાલુકાનો નકશો દોરો અથવા રેખાંકિત નકશો ચોંટાડો તથા તમારા શિક્ષકની મદદથી તમારું ગામ, તાલુકા મથક, પાડોશી તાલુકા, મોટાં ગામો, તથા તમારા ગામનાં પાડોશી ગામો દર્શાવો.